

SYSMÄ

TALOUSARVIO 2024

Taloussuunnitelma 2024 - 2026

Kunnanhallitus
Kunnanvaltuusto

11.12.2023 § 335
18.12.2023 § 74

Sisällysluettelo

YLEISPERUSTELUT	4
TALOUDELLISET LÄHTÖKOHDAT.....	4
YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE JA KUNTIEN TALOUS.....	4
SYSMÄN KUNNAN STRATEGIA.....	5
SYSMÄN KUNNAN TALOUSARVION LÄHTÖKOHDAT	8
TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITTELUN PERUSTELUT.....	9
TOIMINTATUOTOT JA KULUT	10
VEROTULOT JA VALTIONOSUUDET	12
VUOSIKATTEEN RIITTÄVYYS POISTOIHIN.....	15
TOIMINTAKATTEEN KEHITYS	16
TALOUSARVION RAKENNE, SITOVUUS JA SEURANTA	17
KUNNAN ORGANISAATORAKENNE	18
KONSERNIOHJAUS.....	21
VASTUUT JA PÄÄTÖSVALTUUDET	22
KÄYTTÖTALOUSOSA	23
VAALIT (sitova).....	23
KUNNANVALTUUSTO (sitova).....	23
TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	24
TILINTARKASTUS (sitova).....	24
KUNNANHALLITUS (sitova).....	24
YLEIS- JA HALLINTOPALVELUT (sitova)	25
ELINVOIMA- JA MAASEUTUPALVELUT (sitova)	26
LOMITUSPALVELUT (sitova)	29
MAA- JA METSÄTILAT (sitova)	31
KAAVOITUS (sitova)	31
YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO (sitova).....	32
HYVINVOINTIVALIOKUNTA.....	33
SIVISTYSTOIMEN HALLINTO (sitova).....	33
KOULUTOIMI (sitova)	34
VARHAISKASVATUS (sitova)	36
VAPAA-AIKATOIMI (sitova).....	36
TOIMINTAYMPÄRISTÖVALIOKUNTA.....	41

TEKNINEN HALLINTO (sitova)	41
YMPÄRISTÖNHOITO (sitova)	42
KIINTEISTÖT (sitova)	43
LIIKELAITOKSET (sitova)	43
VESIHUOLTOLAITOS	43
YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSVALVONTA (sitova)	44
JÄTEHUOLTO (sitova)	45
KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ.....	46
INVESTOINTIOSA.....	47
TULOSLASKELMAOSA.....	48
RAHOITUSOSA.....	49

YLEISPERUSTELUT

TALOUDELLISET LÄHTÖKOHDAT

YLEINEN TALOUDELLINEN TILANNE JA KUNTIEN TALOUS

Kuntien talousarvioita vuodelle 2024 laaditaan melkoisen epävarmuuden keskellä. Haasteita aiheuttavat mm. Suomen talouden kasvun hidastuminen, hintojen nousun pysyminen vielä jonkin aikaa tavoitetason (2 %) yläpuolella, Ukrainan sodan jatkuminen sekä uuden sodan puhkeaminen Lähi-Idässä. Hidastunut talouskasvu ja kohonnut hintataso vaikuttavat kotitalouksien sekä yksityisten yritysten hankintoihin ja sitä kautta myös välillisesti julkiseen talouteen. Vuodelle 2024 bruttokansantuotteen ennustetaan olevan 0-1,2 %:n välillä. Työttömyysasteen ennustetaan olevan 7,2 prosentin luokkaa. Valtion alijäämä pysyy edelleen korkeana, vaikka valtio on tehnyt monia sopeutustoimia. Julkisen talouden tasa-painottamista vaikeuttavat väestön ikääntyminen ja työikäisen väestön väheneminen. Nämä yhdessä kasvattavat julkisen talouden menoja.

Maailmantalouden heikko kehitys on johtanut teollisuuden tilauskannan supistumiseen. Suomen vientinäköymät ovat heikot ja kehitystä haittaavat erityisesti tärkeiden vientimaiden Ruotsin, Saksan ja Kiinan heikot kasvunäkymät. Asuntorakentaminen on Suomessa hiipunut korkean korkotason ja kalliiden rakennusmateriaalien vuoksi. Rakennusliikkeillä on uusia, myymättömiä asuntoja varastossa. Useita rakennusliikkeitä on mennyt konkurssiin ja lisää konkurseja on odotettavissa. Tästä syystä työttömyysaste on suurin rakennusalalla.

Uuden hallituksen ensimmäisistä suunnitelmista kuntatalouteen saatiin tietoja elokuussa 2023, kun valtionvarainministeriö julkaisi ehdotuksensa valtion vuoden 2024 talousarvioksi. Hallituksen budjettiriihessä talousarviota käsiteltiin syyskuun lopulla ja eduskuntakäsittelyyn talousarvio meni 9. lokakuuta. Tällöin julkaistiin kuntatalousohjelma ja ensimmäiset versiot valtiosuuslaskelmista. Kuntien näkökulmasta talouteen kohdistuvien leikkauksien piti olla maltillisia, mutta yllätyksiltäkään ei ole välttytty.

Sote- ja pelastustoimen tehtävien järjestämisvastuu siirtyi vuoden 2023 alussa toimintansa aloittaneille hyvinvointialueille. Lopulliset talousvaikutukset vastuun ja kustannusten siirroista yksittäisille kunnille selvisivät vasta syksyn 2023 aikana ja summat ovat muuttuneet useamman kerran. Viimeisin tieto tuli Valtionvarainministeriöltä 17.11. kun vuoden 2022 verotuksesta saatiin lopulliset tiedot. Soteuudistuksesta johtuva pysyvä valtiosuuden vuosittainen vähennys kunnille tuplaantui 224 miljoonasta 501 miljoonaan. Ensi vuonna otetaan tämän lisäksi huomioon vuonna 2023 maksettu liika valtiosuus. Nämä kaksi yhdessä leikkaisivat valtiosuuksia 751 miljoonaa. Leikkaus olisi vaatinut kunnilta aika-moisia toimia taloutensa sopeuttamiseksi, sillä verotuksen näkökulmasta tieto kuntiin tuli liian myöhään. Ongelmaan saatiin kuitenkin pikaisesti helpotusta, kun hallituspuolueet sopivat, että leikkaus toteutettaisiin jaksotettuna vuosina 2025-2027 ja lisävähennystä ei tehtäisi vuonna 2024. Tämän lisäksi hallituspuolueet ovat sopineet etsivänsä ratkaisuja, millä helpotetaan kuntien taloutta vuodesta 2025 alkaen.

Vuoden 2022 ja 2023 taitekohtaan ajoittuvilla sote-siirtolaskelmilla on suuri vaikutus kuntien talouteen ja kuntakenttä on eriytymässä voimakkaasti. Osalla kunnista siirtolaskelmat parantavat kunnan talouden tasapainoa ja osalla taas heikentävät. Lisäksi kaikkien kuntien valtiosuuksia pienentää yhden prosenttiyksikön indeksijarru.

Kuntataloutta odottavat tulevina vuosina monet uudet muutokset ja uudistukset. Vuonna 2025 te-palvelut siirtyvät kuntien järjestämisvastuulle. Tämä on kunnille uusi valtionosuustehtävä ja se rahoitetaan yleiskatteisella valtionosuudella. 9.11. saatiin tietoa te-uudistuksen vaikutuksista valtionosuuksiin, kun uudet valtionosuuslaskelmat julkaistiin vuosille 2025 ja 2026. Te-uudistus laajentaa kuntien rahoitusvastuuta, kun kunnat vastaavat Ely-keskusten julkisiin työvoimapalveluihin liittyvistä hankintatehtävistä sekä KEHA-keskusten julkisiin työvoimapalveluihin liittyvistä maksatustehtävistä.

Valtionvarainministeriöllä on työn alla kiinteistöverouudistus. Uudistuksella pyritään korjaamaan kiinteistöjen verotusarvojen ja käypien arvojen eriytyminen toisistaan. Uudistus on tällä hetkellä valmistelussa ja alustavan aikataulun mukaan se esitellään ensi vuonna viikolla 20. Uudistus on tarkoitus toteuttaa pitkällä siirtymäajoilla ja kiinteistönomistajille kiinteistöveron muutoksien on tarkoitus olla kohtuullisia.

Kuntien peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistaminen on käynnistynyt. Kunta- ja alueministeri asetti kuntien peruspalvelujen uudistuksen valmistelua varten valmisteluryhmän toimikaudelle 31.8.2023-31.12.2025. Uudistuksen tavoitteena on lisätä järjestelmän ymmärrettävyyttä ja läpinäkyvyyttä ja varmistaa eri kokoisten kuntien edellytykset järjestää lakisääteiset peruspalvelut kaikkialla Suomessa. Hallitus seuraa tarkoin kunkin kunnan mahdollisuuksia selviytyä kasvavasta palvelukysynnästä ja kustannuksista erityisesti varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa ennen laajemman uudistuksen valmistumista. Uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026.

SYSMÄN KUNNAN STRATEGIA

Kunnanhallituksen strategian mukaiset tavoitteet 2023-2025

ELINVOIMAINEN		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
<ul style="list-style-type: none"> • Sysmässä kävijöiden määrä kasvaa 	<ul style="list-style-type: none"> • Markkinointiviestinnän kehittäminen strategiaan pohjautuen 	<ul style="list-style-type: none"> • Tarvekysely Sysmän näkyvyyden parantamiseksi (verkkosivu-uudistus, valokuvat, messuosasto, esitteet, markkinointimateriaalien hankinta)
<ul style="list-style-type: none"> • Elinvoiman ja monimuotoisuuden mahdollistava 	<ul style="list-style-type: none"> • Satama-alueiden kehittäminen <p>Etsitään hanke sataman elinvoimaisuuden kehittämiseen. Esim. kalatalouden, järvimatkailun ja -</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Hankesuunnitelman teko

	<p>harrastamisen tukemiseksi ja eteenpäinviemiseksi</p> <p>Käynnissä on Salpausselkä ProFishing yritysryhmähanke 1.3.2022 – 31.12.2023</p> <p>Lisäpalvelut satamiin kuten jäähilekone, purjeveneen huoltotanko</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Laadukas ja elinvoimainen toimintaympäristö 	<ul style="list-style-type: none"> • Selvitetään toimijoiden mielipiteitä <p>Kartoitetaan haasteet, jotta voidaan lähteä ratkaisemaan niitä. Mistä työvoimaa esim. kausityöhön ravintola-alalle?</p> <p>Voidaan reagoida esim. koulutustarjonnan järjestämisellä (hygieniä-alkoholianniskelupasit, suomenkielen kurssit)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Selvitys työvoiman ja yrittäjyyden haasteista yhdessä Pienten kuntien akatemian kanssa
<ul style="list-style-type: none"> • Elinvoimaohjelma vuosille 2023-2025 	<ul style="list-style-type: none"> • Elinvoimaisuuden kasvattaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Elinvoimatyöryhmän perustaminen ja aikataulutuksen aloitus 2023
<ul style="list-style-type: none"> • Parannetaan yrittäjyyden toimintaedellytyksiä 	<ul style="list-style-type: none"> • Ostopalvelujen käyttö osana lomituspalveluja 	<ul style="list-style-type: none"> • Sopimusten lukumäärä/vuosi Lomitetut päivät/vuosi

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
<ul style="list-style-type: none"> Tasapainoinen talous on kaiken päätöksenteon taustalla ja mahdollistaa kunnan palvelut ja investoinnit 	<ul style="list-style-type: none"> Lean-periaatteiden mukainen toiminta 	<ul style="list-style-type: none"> Neljännesvuosikatsaukset
<ul style="list-style-type: none"> Hankkeiden ja apurahojen hyödyntäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Kulttuurihyvinvoinnin verkoston luominen (Päijät-Hämeen kulttuurin suunta 2030 -hanke) 	<ul style="list-style-type: none"> Kulttuuritapahtumien määrän lisääntyminen
<ul style="list-style-type: none"> Kuntalaisten osallisuuden edistäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Kuntalaisfoorumien ja tapahtumien järjestäminen Kuulemiset kaavojen yhteydessä 	<ul style="list-style-type: none"> Tapahtumien määrät, osallistujien määrät Kuulemiset osallistumis- ja arviointisuunnitelmien mukaan

UUDISTAVA		
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit
<ul style="list-style-type: none"> Lukion kehittäminen ja kansainvälistyminen 	<ul style="list-style-type: none"> Kansainvälisten väylien etsiminen ja hyödyntäminen 	<ul style="list-style-type: none"> Lukion kansainvälistyminen alkaa
<ul style="list-style-type: none"> Ammattimainen johtaminen monipaikkaisessa työyhteisössä ml. toiminnan kehittäminen ja uudistaminen (lomituspalvelut) 	<ul style="list-style-type: none"> Kartoitetaan toimintaympäristön ymmärtämiseksi osatekijöitä, osana strategista suunnittelua Toimintaa ohjaavien jatkuvien mittareiden kehittäminen Sähköisten palvelujen käytön edistäminen 	<ul style="list-style-type: none"> PESTEL- ja SWOT-analyysit Mittareiden kuukausittainen seuranta lomahallinnon palaverissa Asiakkaiden lomitusnetin käyttöaste
<ul style="list-style-type: none"> Lomituspalvelut osana ruoantuotantoketjua ja huoltovarmuutta 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakaspalvelukysely 	<ul style="list-style-type: none"> Asiakaspalautekysely vuodelta 2023 Tilakäyntien lkm/vuosineljännes Toteutuneet vuosilomapäivät/yrittäjä/vuosi
<ul style="list-style-type: none"> Lomituspalvelut osana Sysmän kunnan menestystä 	<ul style="list-style-type: none"> Viestintäsuunnitelman päivitys Tiedotustoiminta Sidosryhmien 	<ul style="list-style-type: none"> Päivitetty viestintäsuunnitelma 2023 Tiedotus asiakkaat kpl/kk

	tarpeiden ymmärtäminen	<ul style="list-style-type: none"> Tiedotus henkilöstö kpl/kk Yhteistoimintaryhmän kokous 2 kpl
<ul style="list-style-type: none"> Laadukas ja elinvoimainen toimintaympäristö 	<ul style="list-style-type: none"> Lomittajan työn tunnetuksi tekeminen ja markkinointi Työsuhteisten ja ostopalvelulomittajien rekrytointi Selvitetään yrittäjien mielipiteitä 	<ul style="list-style-type: none"> Markkinointiviestinnän toimet kpl/kk Uudet vakituiset työsuhteet ja uudet ostopalvelusopimukset, kpl/vuosineljännes Yhteiset kokoontumiset hankkeiden, työllisyyden ja elinvoiman parissa

SYSMÄN KUNNAN TALOUSARVION LÄHTÖKOHDAT

Sysmän kunnan taloudenpito jatkuu vakaalla pohjalla. Kunnan lainamäärä vuoden 2023 lopussa on n 46 t €. Omien pääomien määrä edellisessä tilinpäätöksessä oli 19,6 miljoonaa euroa. Kuluvan vuoden tulos on myös jäämässä ylijäämäiseksi ja lisää siten pääomien määrää.

Vuonna 2025 te-palvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnille. Marraskuussa 2023 selvisi, että Sysmän kunta kuuluu Päijät-Hämeen työllisyysalueeseen yhdessä Hollolan, Asikkalan, Hartolan, Heinolan, Iitin, Kärkölän, Orimattilan ja Padasjoen kanssa. Hollola toimii te-palvelujen vastuukuntana. Palvelujen siirtoa kuntiin valmistellaan tiiviisti vuoden 2024 aikana. Te-palvelujen siirto lisää kunnassa tarvittavan henkilöstön määrää.

Sysmän kunta päätti aloittaa jätehuollon hoitamisen itsenäisesti ja irtaantui Salpakierrosta vuoden 2022 lopussa. Siirtyminen omaan jätehuoltoon lisää teknisen toimen tehtäviä. Vuoden 2024 alusta myös Koskuenmäen lajitteluaseman hoito on siirtymässä kunnalle ja lajitteluasemalle palkataan vakituinen hoitaja. Investointeihin on varattu määräraha myös lajitteluaseman ostoa varten. Näillä uudistuksilla saadaan kunnan jätehuoltoa järjestettyä kuntalaisia paremmin palvelevaksi.

Vuoden 2024 talousarvioon on sisällytetty 50 000 euroa osallistuvaan budjetointiin. Osallistuvalla budjetoinnilla kuntalaiset otetaan mukaan talouden suunnitteluun, kun he saavat tehdä ehdotuksia investoinneista tai palveluista, mitä kunnan pitäisi järjestää. Hyvinvointivaliokunta valitsi saadusta n 180 ehdotuksesta käyttökohteet ensi vuodelle. Summasta on tarkoitus käyttää 16 666 eur esiintymislavan ja torin viihtyisyyden parantamiseksi, 16 666 eur varataan lasten ja nuorten toiminnan tukemiseen ja 16 666 eur vanhusten toiminnan tukemiseen.

Vuonna 2022 aloittanut Sysmän kunnan hallinnoima 53 kunnan lomitusyksikkö jatkaa toimintaa entiseen malliin tuoden Sysmälle paljon näkyvyyttä laajalla alueella. Lomitusyksikkö työllistää 200 henkilöä. Lomitusyksikkö vankistaa kunnan taloutta ja tuo vuosittain kunnalle tuloja alv-palautusten muodossa.

Sysmän kunnan investoinnit ovat ensi vuonna n 2,58 miljoonaa. Suurin investointikohde on liikuntapuiston rakentaminen. Sen hankintakustannukset ovat n 1 miljoonaa ja tähän saadaan avustusta 220 000 euroa. Pumptrack-radan rakentamisesta aiheutuvat kustannukset ovat arviolta 100 000 euroa, mutta tähän saadaan lähes 100 prosentin avustus. Muita isompia investointikohteita on lähinnä vesi- ja viemärlaitoksella.

Yhtenäiskoulun tilat on havaittu liian pieniksi ja kunnalla tyhjinä olevista tiloista kartoitetaan mahdollisia lisätiloja koulun käyttöön. Nuoramoisten koulun toiminta päättyy kevään 2024 jälkeen ja koulun oppilaat siirtyvät yhtenäiskouluun. Koulujen yhdistämisellä saavutetaan merkittäviä säästöjä, vaikkakin yhdistymisellä on hetkellisesti vaikutusta koulun tilaongelmaan.

TALOUSARVION JA TALOUSSUUNNITTELUN PERUSTELUT

Kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaan talousarvio osana taloussuunnitelmaa on toisaalta valtuuston keskeinen kunnan toiminnan ohjausväline toisaalta kunnan kokonaistaloudellinen suunnitelma. Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarvio on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot ja siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä.

Kunnan talousarviovalmistelu perustuu kuntalakiin (410/2015), kunnan hallintosääntöön sekä Kuntaliiton ja kirjanpitolautakunnan kuntajaoston lausuntoihin ja yleisohjeisiin.

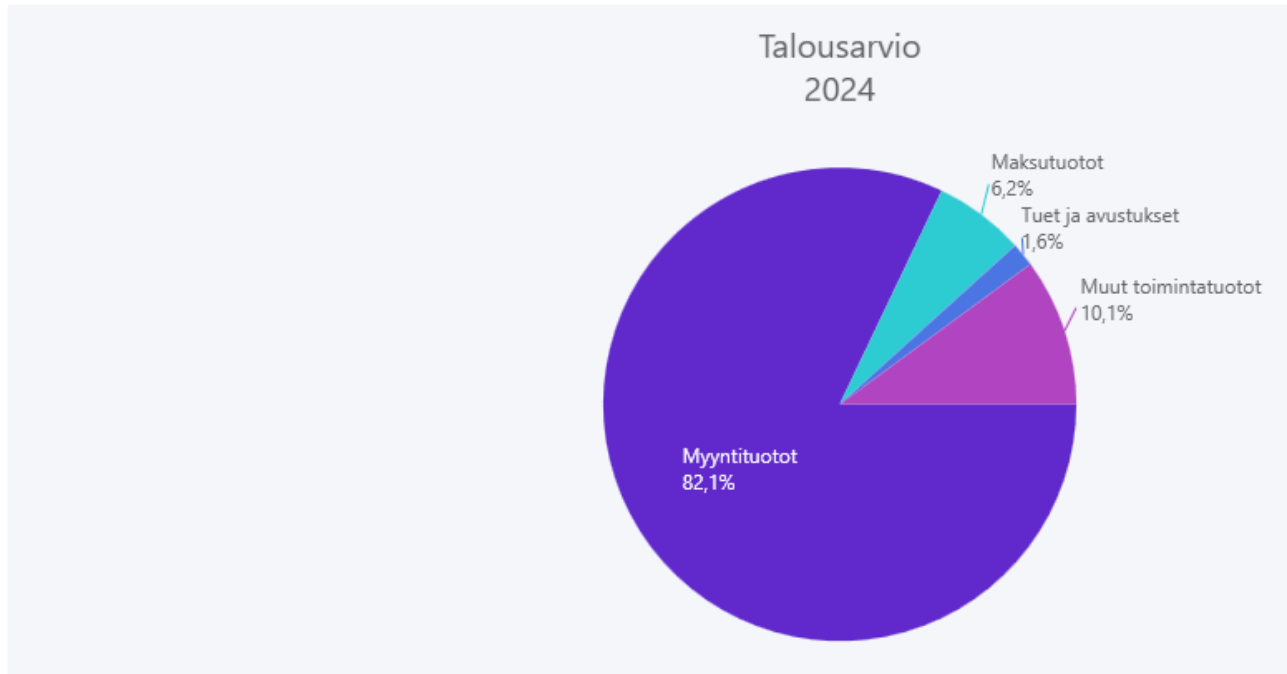
Käyttötalouden ja investointien suunnittelussa huomioidaan edellisen tilikauden toteuma, meneillään olevan tilikauden tilinpäätösennuste sekä arvioidaan mahdollisia palvelutarpeen muutoksia ja niiden vaikutuksia suunnitelmakauden menokehukseen. Tulorahoituksen osalta verotulojen ja valtionosuuksien arvioinnissa hyödynnetään Kuntaliiton ja verohallinnon verotulo- ja valtionosuusennusteita. Kunnan taloussuunnittelussa toiminnalla ja taloudella on kiinteä yhteys. Talousarvio on osa kunnan strategian toteuttamista.

TOIMINTATUOTOT JA KULUT

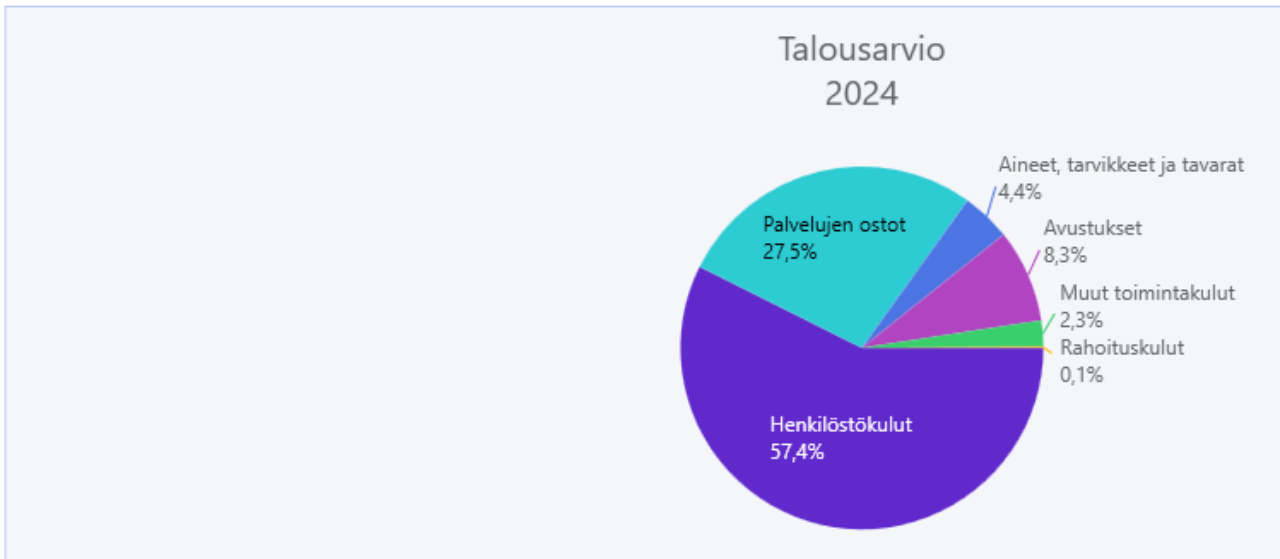

TA - Ympyrä - Tulojakauma

Sysmän kunta

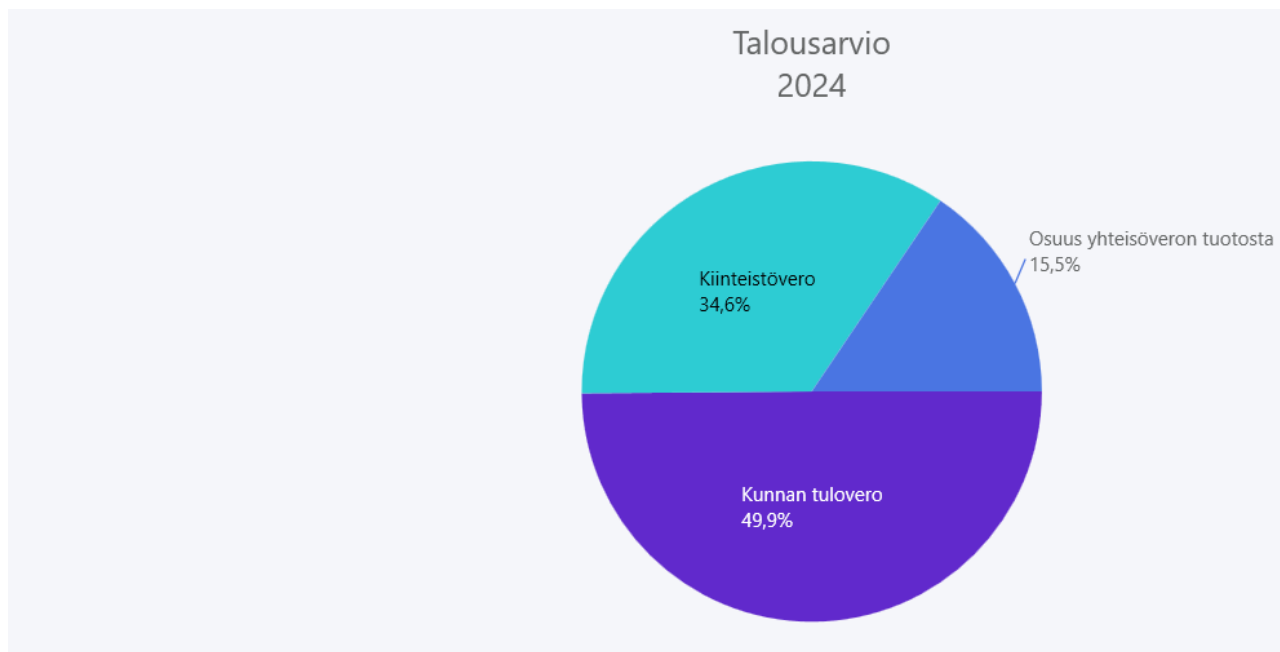
	2024 Talousarvio	
Myyntituotot	14 213 942	82,1 %
Maksutuotot	1 073 844	6,2 %
Tuet ja avustukset	281 600	1,6 %
Muut toimintatuotot	1 744 893	10,1 %
TOIMINTATUOTOT	17 314 279	100,0 %

	2024
	Talousarvio
Palkat ja palkkiot	-11 929 521
Henkilösivukulut	-3 056 732
Henkilöstökorvaukset	235 000
Henkilöstökulut	-14 751 254
Palvelujen ostot	-7 085 305
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 137 065
Avustukset	-2 133 798
Muut toimintakulut	-1 582 206
Toimintakulut	-26 689 627
Rahoituskulut	-28 950

VEROTULOT JA VALTIONOSUUDET

VEROTULOT 2024

	2024 Talousarvio	
7000 Kunnan tulovero	3 600 000	49,9 %
7010 Kiinteistövero	2 496 000	34,6 %
7020 Osuus yhteisöveron tuotosta	1 122 000	15,5 %
Verotulot	7 218 000	100,0 %

Kunnanvaltuuston vuodelle 2024 päättämä tuloveroprosentti nousee 6,36 prosentista 6,4 prosenttiin. Tuloveroprosentti pitää määrätä vuodelle 2024 0,10 prosenttiyksikön tarkkuudella, joten tuloveroprosentin nousu johtuu tuloveroprosentin esittämisen tarkistuksesta.

Kiinteistöveroprosentteihin tuli muutoksia maapohjan osalta. Maapohjan veroprosentti eriytettiin yleisestä kiinteistöveroprosentista. Maapohjan kiinteistöveron vaihteluväliksi määrättiin 1,30-2,00 %:a.

Sysmän kunnanvaltuuston päättämät veroprosentit ovat:

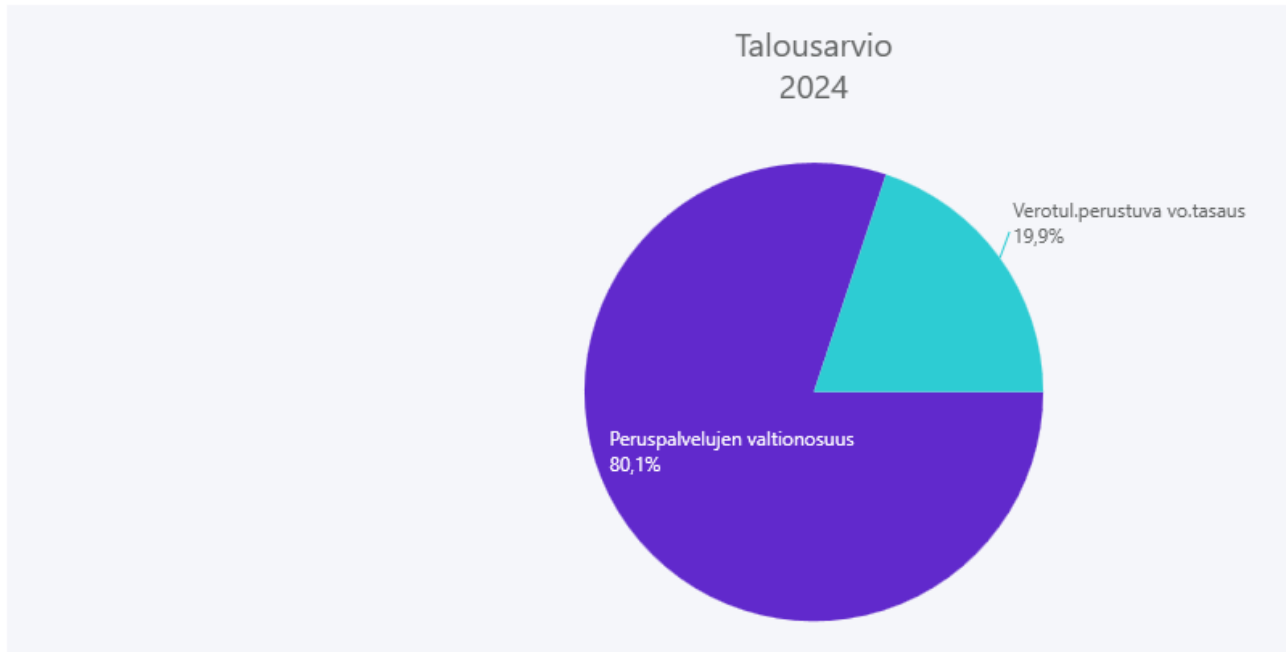
- yleinen kiinteistöveroprosentti 0,95 %
- maapohjan yleinen kiinteistöveroprosentti 1,30 %
- vakituinen asunto 0,50 %
- muu kuin vakituinen asunto 1,00 %
- yli 10 MVA voimalaitokset 3,10 %
- kiinteistöverolain 13 a §:n mukaan tuloverolain 22 §:ssä tarkoitetun yleishyödyllisen yhteisön omistaman rakennuksen ja maapohjan kiinteistöveroprosentti 0,00 %.

VALTIONOSUUDET 2024

TA - Valtionosuudet

Sysmän kunta

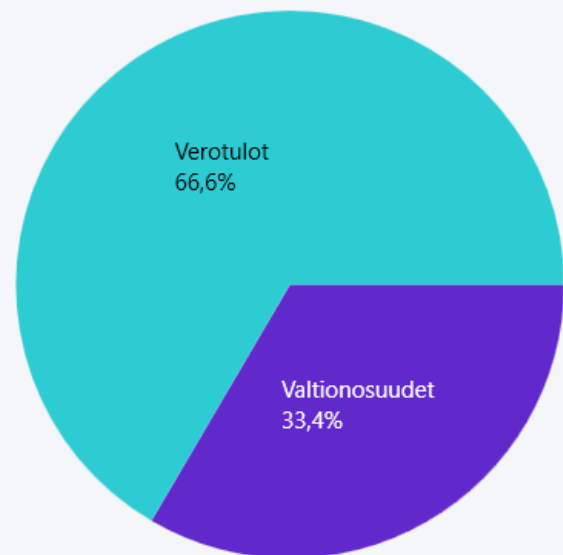

	2024	
	Talousarvio	
7200 Peruspalvelujen valtionosuus	3 235 060	89,2 %
7210 Verotul.perustuva vo.tasaus	803 871	22,2 %
7230 Opetus/kultt.toimen muut voit	-412 507	-11,4 %
Muut valtionosuudet	3 626 424	100,0 %
Valtionosuudet	3 626 424	100,0 %

VALTIONOSUUDET

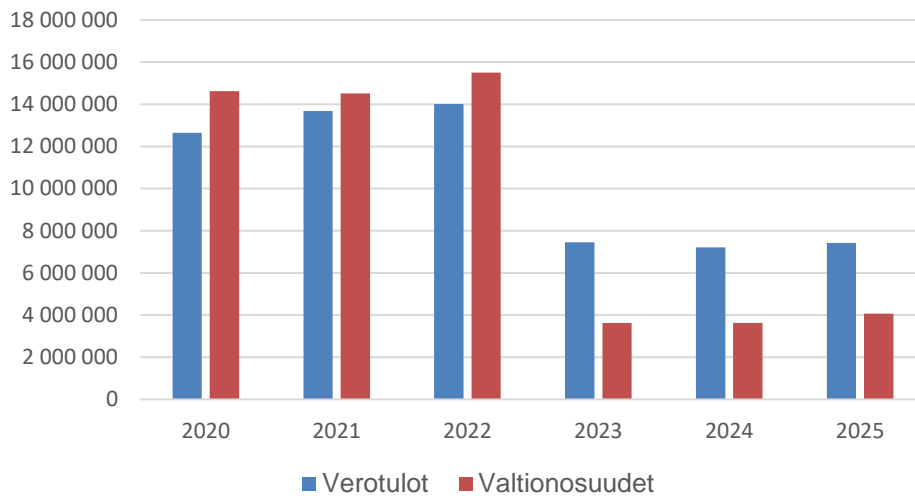
Kuntien valtionosuudet Suomessa ovat vuonna 2024 keskimäärin noin 603 euroa asukasta kohti. Sysmän kunta saa valtionosuuksia n 1035 eur/asukas.

Talousarvio
2024

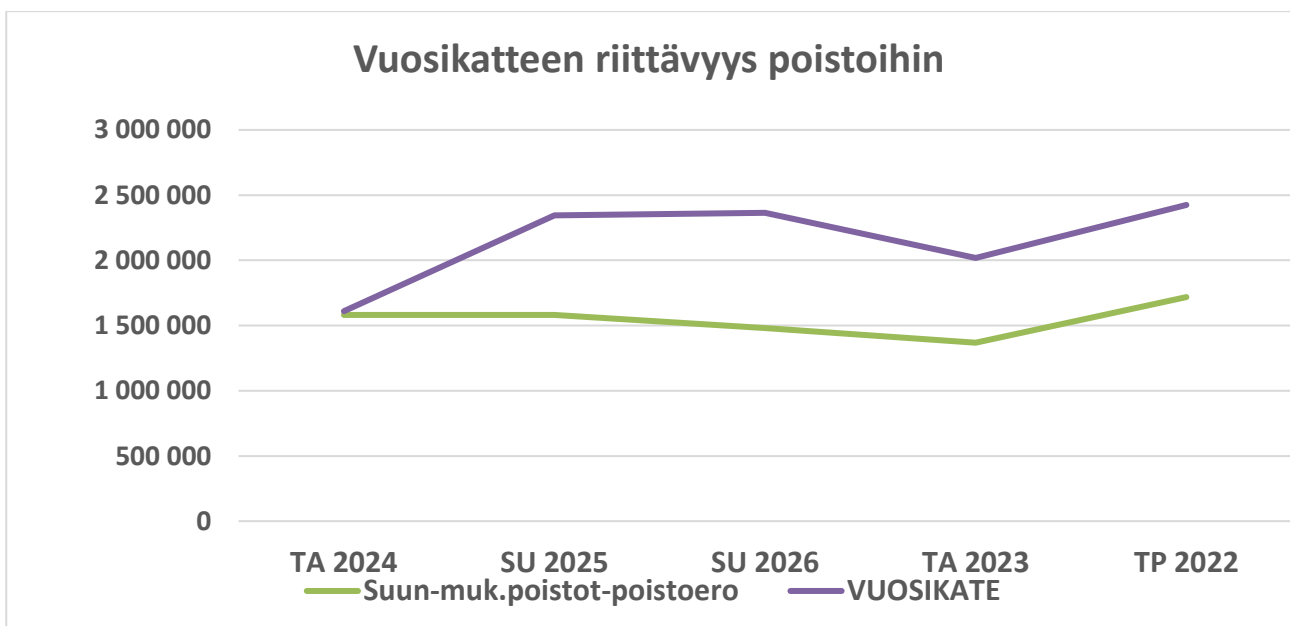
	2024 Talousarvio	
Verotulot	7 218 000	199,0 %
Muut valtionosuudet	3 626 424	100,0 %
Valtionosuudet	3 626 424	100,0 %

VEROTULOJEN JA VALTIONOSUUKSIEN KEHITYS

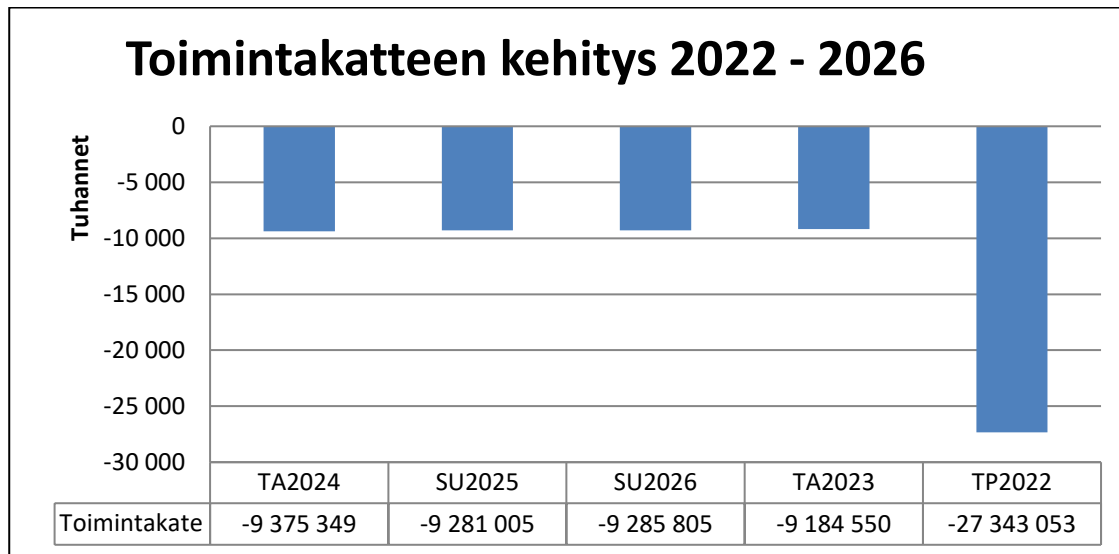

	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Verotulot	12 646 000	13 685 928	14 015 928	7 458 000	7 218 000	7 420 000
Valtionosuudet	14 617 368	14 519 602	15 502 201	3 635 250	3 626 424	4 064 551
Yhteensä	27 263 368	28 205 530	29 518 129	11 093 250	10 844 424	11 484 551

VUOSIKATTEEN RIITTÄVYYS POISTOIHIN

TOIMINTAKATTEEN KEHITYS

TALOUSARVION RAKENNE, SITOVUUS JA SEURANTA

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarviossa ja –suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa.

Käyttötalousosa kuvaa kunnan järjestämän toiminnan rahoittamista vahvistetun organisaatorakenteen mukaisesti. Käyttötalousosassa kunnan toiminta on jaettu tulosalueisiin ja edelleen tulosityksiköihin. Kukin tulosityksikkö koostuu vähintään yhdestä kustannuspaikasta, johon budjetoidaan tileittäin toimintatuotot ja –kulut sekä laskennalliset erät ja vyörytykset hallinnosta. Käyttötalousosassa toimintakate kuvaa kullekin palvelualueelle osoitettua nettomäärärahaa, eli tuottojen ja menojen erotusta.

Investointiosassa esitetään palvelualueittain kunnan pitkävaikutteiset toimintaa palvelevat hankinnat eli investoinnit. Investointiosassa hyväksytään kustannusarviot, määrärahat ja tuloarviot hankkeille ja hankeryhmille.

Tuloslaskelmaosa on kunnan kokonaistaloudellinen laskelma, jonka tehtävänä on osoittaa tulo- ja rahoituksen riittävyys palvelujen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin. Tuloslaskelman toimintakate kuvaa käyttötalouden tulojen ja menojen erotusta. Toimintakatteeseen lisätään verotulot, valtionosuudet ja rahoitustuotot sekä vähennetään rahoituskulut. Poistot ja arvonalennukset vähennetään edellisten erotuksesta.

Tilikauden yli- tai alijäämä muodostuu mahdollisten varausten muutoksen jälkeen. Tilikauden ylijäämä voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai siirtää edellisten vuosien yli- /alijäämätilille lisäämään kunnan omaa pääomaa. Alijäämäinen tilikauden tulos voidaan kattaa varauksista tai rahastoista tehtävillä siirroilla tai jättää edellisten vuosien yli-/alijäämätilille vähentämään omaa pääomaa.

Rahoitusosa kuvaa tarkasteltavien varainhoitovuosien rahanliikkeitä. Rahoitusosaan koostetaan arviot kunnan rahan lähteistä ja rahan käytöstä. Rahoitusosa kuvaa varainhoitovuosien rahavirtojen vaikutusta maksuvalmiuteen.

Tavoitteisiin liittyvät talousarviovuotta koskevat toimenpiteet ovat valtuustoon nähden sitovia. Talousarvion määrärahat ovat bruttomääräisinä sitovia valtuustoon nähden tulosalue- tasolla. Investointiosa on valtuustoon nähden sitova kiinteän omaisuuden osalta, talonrakennus hankekohtaisesti, kunnallistekniset hankkeet yhteismääränä ja irtaimistohankkeet toimielinkohtaisesti. Sitovuustasoista on säännelty hallintosäännön 57 §:ssä sekä kulloinkin määräävässä talousarviossa.

KUNNAN ORGANISAATORAKENNE

SYSMÄN KUNNAN TOIMIELINORGANISAATIO 1.1.2024 -

KUNNANVALTUUSTO (21)

KUNNANHALLITUS (9)

- hallinto ja talous
- elinvoima
- henkilöstöpolitiikka
- maankäyttö, asuminen
- ympäristöterveydenhuolto

Esittelijä: Kunnanjohtaja

Lomituspalvelujen paikallisyksikkö

- toimialue 33 kuntaa ja 20 kaupunkia
- toimeksiantosopimus Mela

Esittelijä: Kunnanjohtaja

NUORISOVALTUUSTO
VANHUS- JA
VAMMAISNEUVOSTO

SYSMÄN NEUVOTTELUKUNTA

KAAVOITUSTOIMIKUNTA

TARKASTUSLAUTAKUNTA (5)

KESKUSVAALILAUTAKUNTA (5)

HYVINVOINTIVALIOKUNTA (7)

- varhaiskasvatus, perusopetus ja lukio
- vapaa sivistystoimi

Esittelijä: Yhtenäiskoulun ja lukion rehtori

- Kirjasto, kulttuuri, nuoriso- ja liikuntatoimi, elokuvatoimi,

Esittelijä: hallintojohtaja

TOIMINTAYMPÄRISTÖVALIOKUNTA (7)

- infra
- kiinteistöt
- jätehuolto

Esittelijä: tekninen johtaja

TIE- JA LUPAJAOSTO (3)

Esittelijät: rakennustarkastaja, tieasioiden ja ympäristötoimen osalta
ympäristönsuojelutarkastaja

TOIMIELINTEN JA TULOSALUEITTEN HIERARKIA

TOIMIELIN TULOSALUE TULOSYKSIKÖ

10 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

- 10 VAALIT
  - 100 Valtiolliset vaalit
  - 110 Kunnallisvaalit

11 KUNNANVALTUUSTO

- 11 KUNNANVALTUUSTO
  - 120 Kunnanvaltuusto

12 TARKASTUSLAUTAKUNTA

- 12 TILINTARKASTUS
  - 130 Tilintarkastus

13 KUNNANHALLITUS

- 13 KUNNANHALLITUS
  - 140 Kunnanhallitus

14 YLEIS- JA HALLINTOPALVELUT

- 150 Hallintopalvelut
- 151 Muu yleishallinto
- 170 Henkilöstöpalvelut
- 180 Työllistäminen
- 190 Muut palvelut

21 ELINVOIMA- JA MAASEUTUPALVELUT

- 160 Yleinen elinvoimatoimi
- 162 Elinvoima
- 210 Maaseututoimi

25 LOMITUSPALVELUT

- 220 Lomituspalveluiden hallinto
- 230 Lomitustoiminta

27 MAA- JA METSÄTILAT

- 535 Maa- ja metsätilat

57 KAAVOITUS

- 570 Kaavoitus

68 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO

- 670 Ympäristöterveydenhuolto

30 SIVISTYSTOIMI

- 30 SIVISTYSTOIMEN HALLINTO

300 Sivistystoimen hallinto

31 KOULUTOIMI

310 Peruskoulutus

330 Keskiasteen koulutus

390 Aikuiskoulutus

40 VAPAA-AIKATOIMI

410 Vapaa-aikapalvelut

430 Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

50 TEKNINEN TOIMI

50 TEKNINEN HALLINTO

500 Tekninen hallinto

510 Teknisen toimen hankkeet

51 YMPÄRISTÖNHOITO

515 Liikenneväylät

520 Puistot ja yleiset alueet

525 Jätehuolto

527 Vesistöjen huolto

52 KIIINTEISTÖT

530 Rakennukset

54 LIIKELAITOKSET

545 Vesihuoltolaitokset

55 SISÄISET PALVELUT

550 Sisäiset palvelut

56 PALO- JA PELASTUSTOIMI

560 Palo- ja pelastustoimi

58 YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSVALVONTA

580 Rakennusvalvonta

581 Ympäristönvalvonta

59 JÄTEHUOLTO

590 Jätehuolto

KONSERNIOHJAUS

Kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt, joihin kunnalla on kirjanpitolain 1 luvun 5 §:n tarkoittama määräysvalta.

Sysmän kuntakonserniin kuuluvat yhteisöt ja omistusosuudet yhteisöistä:

Tytäryhteisöt

Kiinteistö Oy Sysmän Vuokratalo	100 %
Asunto Oy Sysmän Ulpukankulma	100 %
Asunto Oy Sysmän Päijätaho	100 %
Asunto Oy Sysmän Peltotie 1	100 %
Pinx Oy	100 %
Yhtymä Olavin toimintakeskus	70 %

Osakkuusyhteisöt

Kiinteistö Oy Sysmän Työsuhdetalo	22,43 %
Kiinteistö Oy Sysmän Palvelutalo	46,80 %

Kuntayhtymät

Päijät-Hämeen Liitto	2,50 %
Koulutuskeskus Salpaus kuntayhtymä	1,84 %

Valtuusto päättää kuntalain 14 §:n mukaan omistajaohjauksen periaatteista ja konserni-ohjeesta. Kuntakonsernin asema kuntien talouden seurannassa vahvistui Kuntalain 410/2015 voimaan tullessa. Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset. Kunnanhallitus ohjaa ja koordinoi Sysmä-konsernin toimintaa ja taloutta. Kunnanjohtaja vastaa Sysmä-konsernin operatiivisesta johtamisesta ja seurannasta. Tytäryhteisö raportoi toiminnastaan ja taloudestaan sekä riskienhallinnastaan kunnanhallitukselle.

Sysmän kunnan omistama Kiinteistö Oy Sysmän Vuokratalo on taloudellisesti haastavassa tilanteessa. Yhtiöllä on maksamatonta Valtiokonttorin lainaa vielä kolmen vuoden ajan, yhteensä noin 670 000 euroa. Yhtiön vuosittaiset lainanlyhennykset ovat noin 210 000 euroa, joista yhtiön on ollut vaikeuksia selviytyä. Sysmän kunnanvaltuusto hyväksyi 18.9.2023 § 46 Kiinteistö Oy Sysmän Vuokratalolle 150 000 €:n svop-sijoituksen, mikä olisi riittänyt kattamaan kassavajeen. Sijoituksella oli tarkoitus maksaa erääntyviä lainanlyhennyksiä ja tehdä kiinteistöjen kuntokartoitukset sekä suunnitellut remontit. Kunnanvaltuuston päätös ei ole vielä kuitenkaan lainvoimainen, sillä päätöksestä on valitettu. Yhtiö tarvitsee svop-sijoitusta jatkossakin, sillä yhtiön vuokratuloilla ei pystytä kattamaan tulevia remontteja. Yhtiön asuntojen vuokrausaste on tällä hetkellä 85 %:a.

Vuokrataloyhtiöissä on suoritettu asumisen keskittämistä. Kunnan vuokra-asuntojen kuntoon kiinnitetään huomiota ja vuokra-aste pyritään pitämään lähellä 100 %. Tuon tason saavuttaminen on kuitenkin haastavaa, koska vuokralaisia ei kerrostaloasuntoihin tahdo löytyä. Tulevina vuosina on harkittava alhaisen vuokrausasteen ja suuren korjausvelan omaavien kiinteistöjen purkamista. Näitä ovat erityisesti Leppäkorventiellä sijaitsevat kerrostalot.

VASTUUT JA PÄÄTÖSVALTUUDET

Kunnanjohtaja

- Elinvoima- ja maaseutuasiat
- Lomituspalvelut
- Kaavoitus
- Maat ja metsät

Hallintojohtaja

- Hallintopalvelut

Rehtori ja Hallintojohtaja

- Sivistystoimi

Tekninen johtaja

- Tekninen toimi

Hankintavaltuudet

Toimialajohtajilla on toimialojen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportointivelvoitteet neljännesvuosittain vastaaville valiokunnille ja kunnanhallitukselle. Hankinnoista tulee pitää päätöspöytäkirjaa.

Uusi hallintosääntö hyväksyttiin valtuustossa 20.3.2023, ja siihen on päivitetty uudet hankintarajat.

Kvall 20.3.2023 § 5

(alv 0 %)

Hankintarajat:

Kunnanjohtaja

< 150 000 €

Toimialajohtajat:

Tekninen johtaja

< 150 000 € (kansallinen rakennushankintaraja)

Yhtenäiskoulun ja lukion rehtori

< 60 000 € (kansallinen palveluostohankintaraja)

Hallintojohtaja

< 60 000 € (kansallinen palveluostohankintaraja)

Toiminnan johtajat:

Lomituspalvelujohtaja

< 60 000 € (kansallinen palveluostohankintaraja)

Muut toiminnan johtajat

< 30 000 €

Toimielimet:

Toimintaympäristövaliokunta

< 300 000 €

Muut toimielimet

< 60 000 €

Khall / teknisen toimen hankinnat

≥ 300 000 €

Khall / muiden toimielimien hankinnat

≥ 60 000 €

KÄYTTÖTALOUSOSA

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

VAALIT (sitova)

Keskusvaalilautakunta on lakisääteinen lautakunta, jonka tavoitteena on huolehtia kunnan tehtävistä vaalien järjestämisessä virheettömästi ja taloudellisesti lainsäädännön ja ohjeiden mukaisesti.

VAALIT	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	24 800	24 800	24 800	7 100	8 591	17 700	71
Toimintamenot	-24 852	-24 852	-24 852	-7 125	-8 121	-17 727	71
Toimintakate (netto)	-52	-52	-52	-25	470	-27	52
Laskennalliset kust.	-2 413	-2 413	-2 413				
Tehtävän kokonaiskust.	-2 465	-2 465	-2 465	-25	470	-2 440	99

KUNNANVALTUUSTO (sitova)

Valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa.

KUNNANVALTUUSTO	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-84 347	-84 347	-84 347	-71 000	-67 498	-13 347	16
Toimintakate (netto)	-84 347	-84 347	-84 347	-71 000	-67 498	-13 347	16
Laskennalliset kust.							
Muut laskenn.kustan.	-6 260	-6 260	-6 260	-4 399	-4 638	-1 861	30
Tehtävän kokonaiskust.	-90 607	-90 607	-90 607	-75 399	-72 136	-15 208	17

TARKASTUSLAUTAKUNTA

TILINTARKASTUS (sitova)

Valtuusto asettaa toimikauttaan vastaavien vuosien ajaksi tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten ja lisäksi hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön. Tilintarkastajat toimivat tehtävässään virkavastuulla. Tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajien tulee toteuttaa kuntalain 14. luvussa määrätyt tehtävät.

TILINTARKASTUS	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintamenot	-17 496	-17 496	-17 496	-17 350	-16 561	-146	1
Toimintakate (netto)	-17 496	-17 496	-17 496	-17 350	-16 561	-146	1
Laskennalliset kust.							
Muut laskenn.kustan.	-498	-498	-498	-586	-295	88	-18
Tehtävän kokonaiskust.	-17 994	-17 994	-17 994	-17 936	-16 856	-58	0

KUNNANHALLITUS (sitova)

Kunnanhallitus johtaa kunnan hallintoa ja taloudenhoitoa kunnan toiminta-ajatusta toteuttamalla ja vastaa kunnan hallintotehtävistä siten kuin siitä säädetään kuntalaissa ja erityislaeissa tai määrätään hallintosäännössä. Huolehtii kunnanvaltuuston strategisten linjausten täytäntöönpanosta ja vastaa kunnan puolesta tehtävistä sopimuksista.

Kunnanhallituksen alaisuudessa ovat ympäristöterveydenhuolto, kaavoitus, maa- ja metsätilat. Kunnanhallituksen alla oleva lomituspalvelu on esitetty omissa taulukoissaan.

KUNNANHALLITUS yhteensä	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	35 000	35 000	35 000	0	215 448	35 000	0
Toimintamenot	-625 155	-554 855	-559 655	-261 727	-351 202	-363 428	58
Toimintakate (netto)	-590 155	-519 855	-524 655	-261 727	-135 754	-328 428	56
Laskennalliset kustan.							
Poistot ja arvonal.	-495	-495	-495	-3 761	-8 160	3 266	-660
Muut laskenn.kust.	-8 974	-8 974	-8 974	-4 698	-5 111	-4 276	48
Tehtävän kokonaiskust.	-599 624	-529 324	-534 124	-270 186	-149 025	-329 438	55

KUNNANHALLITUS							
kokoukset	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	0	0	0	0	215 448	0	0
Toimintamenot	-204 016	-129 016	-129 016	-81 634	-192 465	-122 382	60
Toimintakate (netto)	-204 016	-129 016	-129 016	-81 634	22 983	-122 382	60
Laskennalliset kustan.							
Poistot ja arvonal.	-495	-495	-495	-3 761	-8 160	3 266	-660
Muut laskenn.kust.	-4 511	-4 511	-4 511	-4 698	-4 446	187	-4
Tehtävän kokonaiskust.	-209 022	-134 022	-134 022	-90 093	10 377	-118 929	57

YLEIS- JA HALLINTOPALVELUT (sitova)

Hallinnon tehtävänä on luoda edellytykset ylimmän johdon ja koko organisaation tulokselliselle työskentelylle ja huolehtia kunnan suunnitteluun, talous-, henkilöstö- ja muuhun yleishallintoon sekä tiedotukseen liittyvistä tehtävistä siltä osin kuin tehtävät eivät kuulu muiden tulosalueiden vastuulle sekä edistää ja ylläpitää yhteistyötä eri tulosalueiden ja sidosryhmien kanssa.

Hallintopalvelut tuottaa mahdollisimman ajantasaista tietoa johdon ja muiden hallintokuntien toimimisen tueksi. Hallintopalvelut tuottaa hallinto-, talous- ja henkilöstöhallinto- sekä atk-palvelut.

Muu yleishallinto sisältää mm. sellaisia yhteistoiminnallisia menoja, joita ei osoiteta hallintopalveluiden toimistomenoihin, mm. verotuskustannukset, yhteistyö maakunnan liiton ja kuntaliiton kanssa.

Henkilöstöpalvelut sisältävät henkilöstöhallinnon ja työsuojelun menot. Työllistämisen tavoitteena on alentaa kunnan työttömyyttä. Työllistymistä edistävillä toimenpiteillä pyritään parantamaan työttömien elämänlaatua, osallisuutta sekä työllistymisen edellytyksiä. Työllistyminen vaikuttaa positiivisesti myös kunnan osuuksiin työmarkkinatuen kustannuksista. Vuoden 2024 tavoitteena on myös valmistautua vuoden 2025 aikana tulossa olevaan työllisyystukien kokonaisvastuun siirtämiseen kunnille.

- Kuntalisä: Sysmän kunta maksaa toistaiseksi pitkäaikaistyöttömien työllistymisen edistämiseksi kuntalisää ehdot täyttävillä yhdistyksillä, yrityksillä ja seurakunnalle.
- Nuori työ-toiminnan avulla tuetaan nuorten kesätyöllistymistä, siihen saadaan tukea myös Lions Clubilta ja Sysmä Itte-säätiöltä.

Muut palvelut

Oikeusturvapalvelut ja velkaneuvonta (ostopalvelu Lahden kaupunki) ja löytöeläintoiminta (ostopalvelu Hartolan seudun Eläinsuojeluyhdistys ry).

YLEIS- JA HALLINTO-PALVELUT	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	139 600	139 600	139 600	125 300	170 225	14 300	10
Toimintamenot	-1 712 509	-1 612 421	-1 612 421	-1 509 063	-2 255 077	-203 446	12
Toimintakate (netto)	-1 572 909	-1 472 821	-1 472 821	-1 383 763	-2 084 852	-189 146	12
Laskennalliset kustan.							
Poistot ja arvonal.	-19 362	-19 362	-19 362	-17 834	-19 720	-1 528	8
Muut laskenn.kust.	476 646	476 646	476 646	371 404	716 283	105 242	22
Tehtävän kokonaiskust.	-1 115 625	-1 015 537	-1 015 537	-1 030 193	-1 388 289	-85 432	8

ELINVOIMA- JA MAASEUTUPALVELUT (sitova)

Elinvoimapalvelut toteuttaa kuntastrategian 2023-2025 mukaisia toimenpiteitä. Toimialan keskeiset kehittämisen ja edistämisen kohteet vuonna 2024 ovat kuntamarkkinoinnin ja -viestinnän kehittäminen, kumppanuuksien luominen, yritysneuvonnan ja hankepalveluiden koordinoiti yhteistyökumppaneiden kanssa sekä yhteistyö uusien alueiden, toimintojen sekä maankäytön suunnitteluun liittyvien osa-alueiden kanssa. Toimenpiteinä ovat esimerkiksi Suopellon sataman kehittäminen ja Ilolan alueen tuleva markkinointi.

Elinvoimapalvelut tiivistää yhteistyötä muiden toimialojen kanssa löytääkseen uusia strategisia polkuja asukas- ja vapaa-ajan asukastyytyväisyyden lisäämiseksi, kuten osallistuva budjetointi-kysely ja sen kautta saatavat tulokset.

Vapaa-ajan asumisen ja matkailun sekä palvelujen markkinoinnin kehittäminen valtakunnallisesti, maakunnallisesti ja kunnan strategian mukaisesti jatkuu vuonna 2024.

Yrittäjyyden toimintaedellytyksiin vastataan alueellista yhteistyötä kehittämällä ja tulevan elinvoimatyöryhmän kautta etsitään konkreettisia toimenpiteitä ja ratkaisuja esimerkiksi ruuan, juoman, huoltovarmuuden sekä kiertotalouden ja kehittyvien energiaratkaisujen kautta.

ELINVOIMA- JA MAA-SEUTUPALVELUT	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	133 800	133 800	133 800	257 338	38 752	-123 538	-92
Toimintamenot	-522 065	-523 109	-523 109	-725 231	-532 209	203 166	-39
Toimintakate (netto)	-388 265	-389 309	-389 309	-467 893	-493 457	79 628	-21
Laskennalliset kustan.						0	
Poistot ja arvonal.	0	0	0	0	0	0	
Muut laskenn.kust.	-13 628	-13 628	-13 628	-8 148	-8 036	-5 480	40
Tehtävän kokonaiskust.	-401 893	-402 937	-402 937	-476 041	-501 493	74 148	-18

Pienten kuntien akatemia-hanke on uusi hanke, jota hallinnoi Sysmän kunta. Hankkeelle on myönnetty ESR-rahoitusta, ja sen tarkoitus on vahvistaa paikallista osaamista. Tällöin turvataan työvoiman saatavuutta, työllistymistä ja yrittämisen mahdollisuuksia paikkakunnalla.

Koko hankkeen budjetti on noin 250.000€, josta tuki on 75% ja 4 kunnan rahoitus yhteensä 25%. Sysmän kunnan osuus olisi noin 7.800 / vuosi.

Elinvoimahankkeet	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	123 000	123 000	123 000	246 538	0	-123 538	-100
Toimintamenot	-131 449	-131 449	-131 449	-362 974	-150 770	231 525	-176
Toimintakate (netto)	-8 449	-8 449	-8 449	-116 436	-150 770	107 987	-1 278
						0	
Laskennalliset kustan.						0	
Poistot ja arvonal.	0	0	0	0	0	0	
Muut laskenn.kust.	-1 745	-1 745	-1 745	0	0	-1 745	100
						0	
Tehtävän kokonaiskust.	-10 194	-10 194	-10 194	-116 436	-150 770	106 242	-1 042

Työllisyydenhoito ja maahanmuutto

Työllisyydenhoidon rakenne Sysmässä muuttui hyvinvointialueuudistuksen myötä. Vuoden 2023 alusta työllisyydenhoito, maahanmuutto sekä nuorten kesätyö ja loma-ajan toiminnot jakautuivat prosenttiosuuksin yhteen henkilötyövuoteen. Myös henkilöasiakkaiden asiakasomistajuus siirtyi/poistui tilapäisesti kunnan toimialalta. Asiakkaan prosessin omistajina olivat heidän tilanteestaan riippuen joko TE-palvelut tai hyvinvointialueen sosiaalityö/kuntouttavat palvelut. Tämän vuoksi edellisten vuosien toiminta- ja taloussuunnitteluun liittyneet toiminnot eivät ole toteutuneet täysimääräisesti. Tästä esimerkkinä mainittakoon kuntalisän käyttö työllistämisen tukemiseen sekä palkkatuetun työn määrän väheneminen.

Maahanmuuttoon liittyen ollaan puolestaan uuden tilanteen äärellä ja toiminnan kulurakenne hakee muotoaan. Tämä siitä syystä, että tarpeet esimerkiksi tulkkaukseen ovat jonkin verran lisääntyneet ja erilaisten akuuttien tilanteiden tarpeet eivät ole olleet tiedossa toimintaa mitoitettaessa.

Työllisyyden ja maahanmuuton koordinointi noudattelee tulevana vuonna edellisen vuoden arviota, pois lukien muutokset, mitkä edellä kuvattuihin havaintoihin perustuen on oikaistu. Kunnan varaamat työllistämistukimäärärahat budjetoitiin työllisyyden hoidon alle. Tämä on syytä huomioida, sillä työllistämistuella voidaan työllistää henkilöitä ensivuoden aikana vielä eri hallintokuntiin, jolloin tämä varaus kohdennetaan/siirretään vastuulliselle hallintokunnalle. Jatkossa tukityöllistäminen tulee jäämään pois nykyisessä muodossaan, sillä kunnasta tulee tuen maksaja uudistuksen myötä.

Pääasiassa työllisyydenhoito sekä maahanmuuttoasiat ovat vuonna 2024 siirtymävaiheessa, missä päätehtävänä on valmistella isot uudistukset TE-24 sekä KOTO-24 uudistukset Sysmän kunnan osalta. Kyseessä on isossa kuvassa laaja palvelureformiuudistus, mikä koskettaa useita kunnan eri hallinnonaloja. Uudistuksen keskiössä on elinvoima- ja työllisyydenhoito, mitkä muo-

dostavat työllisyysalueen palvelukokonaisuuden muiden alueen kuntien vastaavien palveluiden kanssa. Rahoituspohja tulee muuttumaan täysin, sillä kunta saa yleiskatteellisen valtionosuusrahoituksen, millä kunnan lakisääteisiin tehtäviin tulee lisää vastuita. Uudistuksen talousvaikutuksia pyritään ennakoimaan. Uudistus haastaa kuntia myös resursoimaan riittävällä tavalla uudistukset tavoitteiden saavuttamiseksi. Kohdejoukko kasvaa ja samoin taloudellinen vastuu sen mukana. Talouden suuruusluokka on selvillä, mutta yksityiskohtaisempaa tietoa on saatavilla sitten, kun uudistuksen vastuut ja yksityiskohdat ovat selvillä kuntakohtaisesti. Osa taloudesta ja valtionosuuksista tulee sovittaa yhteen työllisyysalueen vastuukunnan kanssa. Yhteensovittamisesta laaditaan sopimukset vuoden 2024 aikana koskien vuotta 2025 ja siitä eteenpäin. Varovainen arvio on, että työllisyysalueen kustannukset ovat noin 12-15 %:a kunnan kokonaismenoista. Prosenttiosuus tosin kasvaa, mikäli asiaa tarkastellaan laajemmin elinvoiman ja hytyn näkökulmasta.

Työllisyysalueen hoito ja maahanmuutto	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	117 000	117 000	117 000	89 000	89 242	28 000	24
Toimintamenot	-404 431	-404 431	-404 431	-171 600	-121 949	-232 831	58
Toimintakate (netto)	-287 431	-287 431	-287 431	-82 600	-32 707	-204 831	71
						0	
Laskennalliset kustan.						0	
Poistot ja arvonal.	0	0	0	0	0	0	
Muut laskenn.kust.	-3 565	-3 565	-3 565	0	-2 436	-3 565	100
						0	
Tehtävän kokonaiskust.	-290 996	-290 996	-290 996	-82 600	-35 143	-208 396	72

Maaseututoimi

Maataloustukihallinnon rahoitus. Haja-asutuksen yhteyksien turvaaminen joukkoliikenteellä.

Maaseutupalvelut

Kyliä kehittämishankkeita ohjataan Leader- rahoituksen piiriin jolloin kunnan osuus on n. 20 % kustannuksista. Näin osallistutaan Päijänne-LEADER hankkeisiin, osuus 25 000 €. Kylätoimikuntien toiminnan tukeminen. Sunnuntailehtien jakamiseen liittyvä kunnan osuus 50 %.

Joukkoliikenne

Lahden seudun joukkoliikennelautakunnan osuus, kutsutaksiliikenne ja kunnan tukema joukkoliikenne.

Maaseutupalvelut	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	10 800	10 800	10 800	0	10 357	10 800	100
Toimintamenot	-179 276	-179 276	-179 276	-54 887	-113 160	-124 389	69
Toimintakate (netto)	-168 476	-168 476	-168 476	-54 887	-102 803	-113 589	67
						0	
Laskennalliset kustan.						0	
Poistot ja arvonal.	0	0	0	0	0	0	
Muut laskenn.kust.	-2 144	-2 144	-2 144	-698	-1 765	-1 446	67
						0	
Tehtävän kokonaiskust.	-170 620	-170 620	-170 620	-55 585	-104 568	-115 035	67

LOMITUSPALVELUT (sitova)

Etelä-Suomen lomituspalvelut järjestää maatalousyrittäjien lomituspalvelulain ja turkistuottajain lomituspalvelulain ja Melan toimeksiantosopimuksen mukaiset lomituspalvelut Sysmän kunnan hallinnoimana. Tavoitteena on parhaat lomituspalvelut. Vuosi 2024 on valtakunnallinen lomituspalvelujen 50-v toimintavuosi.

Maatalousyrittäjien eläkelaitos (Mela) on tehnyt Sysmän kunnan kanssa toimeksiantosopimuksen 4.1.2021. Sysmän kunta hallinnoi 1.1.2022 alkaen toimeksiantosopimuksen mukaisesti maatalousyrittäjien lomituspalveluja ja turkistuottajain lomituspalveluja oman kuntansa alueen lisäksi Asikkalan, Askolan, Hartolan, Hattulan, Hausjärven, Hollolan, Humppilan, Iitin, Janakkalan, Jokioisten, Joutsan, Kuhmoisten, Kärkölan, Lapinjärven, Lopen, Luhangan, Miehikkälän, Myrskylän, Mäntsälän, Nurmijärven, Padasjoen, Pertunmaan, Pornaisten, Pukkilan, Pyhtään, Sipoon, Tammen, Toivakan, Tuusulan, Vihdin, Virolahden ja Ypäjän kunnan sekä Espoon, Forssan, Haminan, Heinolan, Helsingin, Hyvinkään, Järvenpään, Hämeenlinnan, Karkkilan, Kauniaisten, Keravan, Kotkan, Kouvolan, Lahden, Loviisan, Orimattilan, Porvoon, Riihimäen, Someron ja Vantaan kaupungin alueella.

Etelä-Suomen lomituspalvelujen alueella on v. 2023 tietojen mukaan lomitustiloja 845, joilla on 1244 asiakasta. Kuukausipalkkaisia maatalouslomittajia on noin 200 ja lisäksi lukuisia lyhyessä työsuhteessa olevia määräaikaisia lomittajia, ostopalvelulomittajia on noin 59. Hallinnossa toimii 16 henkilöä. Lomituspalvelut tekevät yhteistyötä Pienten Kuntien Akatemiahankkeen kanssa uudenlaisten koulutusratkaisujen löytämiseksi työvoiman hankintaan. Etelä-Suomen lomituspalvelujen alue on kaksikielinen, toimeksiantosopimuksen mukaan Sysmän kunnalla on velvoite järjestää asiakaspalvelu kahdella kotimaisella kielellä. Tiedotus ja viestintä asiakkaille, henkilöstölle ja sidosryhmille perustuu hallinnon laatimaan viestintä- ja markkinointisuunnitelmaan, joka on linjassa Sysmän kunnan vastaavaan. Viestintään liittyen agrologi AMK opiskelija tekee opinnäytetyön teemasta infopaketti maatalouslomittajan työstä yläasteikäisille.

Asiakkaiden edustajat lomituspalvelujen yhteistoimintaryhmään valitaan MTK liittojen taholta (aiemmin MTK yhdistysten taholta). Edustajien lukumäärä MTK liitoittain: Häme 2, Kaakkois-Suomi 2, Keski-Suomi 1, Uusimaa 2 (MTK Uusimaa + SLC Nyland, molemmilla 1), Varsinais-Suomi 1 ja Etelä-Savo 1. Yhteistoimintaryhmässä on lisäksi lomittajien, hallinnon ja Mela-asia-

miehen edustus.

Lomituspalvelujen hallinto toimii monipaikkaisesti. Virallisia toimistoja Etelä-Suomen alueella on ainoastaan Sysmän kunnanvirastolla. Työnjohdon tilakäyntien lisäksi tarvittavat muut asiakastapaamiset järjestetään asiakasta lähellä olevissa kokoustiloissa sopimuksen mukaan. Lomitusten järjestäminen hoidetaan kahdessa tiimissä, länsi- ja itätiimissä, tiimit tekevät yhteistyötä myös keskenään.

Asiakkaiden käytössä on asiakaspalvelupuhelinnumero hallintohenkilöiden henkilökohtaisten puhelinnumeroiden lisäksi. Digitaalisia toimintoja suositellaan käytettäväksi mahdollisimman laajasti, asiakkaiden Lomitusnetti on käytettävissä 24/7 aika- ja paikkariippumattomasti.

Mela on asettanut paikallisyksiköille seuraavat ydintavoitteet mittareineen vuodelle 2024:

1. Asiakkaat saavat lomituspalvelut täysimääräisesti
  - a. osa ruuantuotantoketjua ja huoltovarmuutta
    - i. mittari: pidetyt vuosilomapäivät / maatalousyrittäjä / vuosi vähintään 25 pv / käyttäjä
2. Palvelun käyttäjät ovat tyytyväisiä lomituspalveluihin
  - a. ammattimainen johtaminen, toiminnan kehittäminen ja uudistaminen
    - i. mittari: yhdenvertainen ja ystävällinen palvelu koko alueella
    - ii. mittari: tilakäyntien lukumäärä
3. Lomituspalvelut järjestetään taloudellisesti
  - a. lomituspalvelut osana Sysmän kunnan menestystä
    - i. mittari: lomituspalvelujen talous osana kunnan taloutta; työvoimaresurssin mitoitus, rahoituksen riittävyys
4. Toiminnan lainmukaisuus varmistetaan
5. Asiakkaat tekevät hakemukset Lomitusnetissä

Lomitustoiminnan budjetointiin vuodelle 2024 arvio on 13 229 116 €. Tästä Melan hallintorahan osuus vuodelle 2024 on 1 290 112 €. Lisäksi toiminnasta maksettavat arvonlisäveropalautukset vahvistavat kunnan taloutta merkittävästi.

LOMITUSPALVELUT	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	13 051 501	13 051 501	13 051 501	13 634 226	14 301 794	-582 725	-4
Toimintamenot	-13 049 213	-13 049 213	-13 049 213	-13 585 642	-13 876 253	536 429	-4
Toimintakate (netto)	2 288	2 288	2 288	48 584	425 541	-46 296	-2 023
Laskennalliset kustan.							
Muut laskenn.kust.	-179 903	-179 903	-179 903	-123 398	-186 604	-56 505	31
Tehtävän kokonaiskust.	-177 615	-177 615	-177 615	-74 814	238 937	-102 801	58

MAA- JA METSÄTILAT (sitova)

Kunnan maa- ja metsäalueiden tuottava hoito perustuu Metsänhoitoyhdistys Päijät-Hämeen laatimaan metsäsuunnitelmaan vuosille 2015 - 2024. Suunnitelma valmistui helmikuussa 2016.

MAA- JA METSÄTILAT	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	30 000	30 000	30 000	34 000	20 101	-4 000	-13
Toimintamenot	-4 503	-4 503	-4 503	-8 150	-5 041	3 647	-81
Toimintakate (netto)	25 497	25 497	25 497	25 850	15 060	-353	-1
Laskennalliset kustan.							
Muut laskenn.kust.	-187	-187	-187	0	-700	-187	100
Tehtävän kokonaiskust.	25 310	25 310	25 310	25 850	14 360	-540	-2

KAAVOITUS (sitova)

Maankäytön suunnittelua tehdään lainmukaisesti kunnan valitsemien painopisteiden mukaan. Kaavoituksen tehtävänä on tuottaa asema- ja yleiskaavoja, jotka toteuttavat kunnan strategisia tavoitteita vuorovaikutteisen suunnittelun keinoin. Kaavoituksella taataan viihtyisä, toimiva ja kestävä kehityksen mukainen asuin- ja toimintaympäristö. Omien kaavahankkeiden lisäksi kunta hoitaa yksityisten maanomistajien ranta-asemakaavahankkeiden hallinnollisen läpiviennin ja ohjauksen. Kaavoitukseen liittyviä palveluja ostetaan tarpeen mukaan myös ulkopuolisilta palveluntarjoajilta.

Kaavoituksen tavoitteet vuodelle 2024:

- Maisemanhoitotöiden valmistelu taajamassa ja Ilolan alueella jatkuu
- Päijätsalon ranta-asemakaavan hyväksyminen
- Rekolanvuorten tuulivoimayleiskaava hyväksymiskäsittelyyn
- Karilanmaan yleiskaavan luonnosvaihe
- Taajaman vanhojen asemakaavojen päivitystyötä jatketaan
- Onkiniemen alueen yleiskaavallista tarkastelua jatketaan
- Kaavoitusprosessit dokumentoidaan ja yksityisten kaavahankkeiden hinnoittelua tarkistetaan
- Elinvoimatyötä jatketaan

PAIKKATIEDOT JA KARTAT

Kartta- ja paikkatietoasioille ei ole aikaisemmin ollut itsenäistä menokohtaa vaan ne on sisällytetty teknisen toimen ja kaavoituksen muihin kustannuksiin. Kunnan päätöksenteon tukena ja tiedonhallinnan kannalta paikkatiedon tehokkaalla käytöllä on nykyään merkittävä rooli.

Kartta- ja paikkatietoasiat 2024

- Karttapalvelimen ja -järjestelmän hankinta ja käyttöönoton aloitus
- Sopimus kaavan pohjakartan hyväksymisestä
- Katualueiden lunastaminen aloitetaan
- Uuden osoitekartan valmistaminen ja painattaminen
- Rekolanvuorten tuulivoimayleiskaava hyväksymiskäsittelyyn

KAAVOITUS	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	5 000	5 000	5 000	13 500	6 000	-8 500	-170
Toimintamenot	-192 235	-192 235	-192 235	-123 350	-98 995	-68 885	36
Toimintakate (netto)	-187 235	-187 235	-187 235	-109 850	-92 995	-77 385	41
Laskennalliset kustan.							
Muut laskenn.kust.	-3 516	-3 516	-3 516	-5 055	-5 082	1 539	-44
Tehtävän kokonaiskust.	-190 751	-190 751	-190 751	-114 905	-98 077	-75 846	40

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO (sitova)

Hollolan kunta hallinnoi ympäristöterveydenhuollon tehtäviä Heinolan ja Orimattilan kaupunkien, sekä Asikkalan, Iitin, Kärkölan, Sysmän, Padasjoen ja Hartolan kuntien osalta.

YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintamenot	-224 400	-229 100	-233 900	-180 093	-158 737	-44 307	20
Toimintakate (netto)	-224 400	-229 100	-233 900	-180 093	-158 737	-44 307	0
Laskennalliset kust.							
Muut laskenn.kust.	-760	-760	-760	0	-665	-760	100
Tehtävän kokonaiskust.	-225 160	-229 860	-234 660	-180 093	-159 402	-45 067	20

HYVINVOINTIVALIOKUNTA

SIVISTYSTOIMI yhteensä	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	245 077	245 077	245 077	298 494	288 505	-53 417	-22
Toimintamenot	-5 560 277	-5 560 277	-5 560 277	-6 526 308	-5 316 017	966 031	-17
Toimintakate (netto)	-5 315 200	-5 315 200	-5 315 200	-6 227 814	-5 027 512	912 614	-17
Laskennalliset kustan.							
Poistot ja arvonal.	-33 456	-33 456	-33 456	-25 967	-25 830	-7 489	22
Muut laskenn.kust.	-139 106	-139 106	-139 106	-163 353	-158 268	24 247	-17
Tehtävän kokonaiskust.	-5 487 762	-5 487 762	-5 487 762	-6 417 134	-5 211 610	929 372	-17

SIVISTYSTOIMEN HALLINTO (sitova)

Sivistystoimi järjestää kuntalaisille heidän fyysistä, psyykkistä, sosiaalista, tiedollista ja taidollista kasvuaan tukevia koulutus- ja muita sivistyspalveluja sekä päivähoitopalveluja. Hallinto on tukipalvelua, joka vyörytetään toiminnoille.

SIVISTYSTOIMEN HALLINTO	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA2023	Tp 2022	Ero 23/26	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	0	0	0	6 256	1 097	-6 256	-100
Toimintamenot	-59 953	-59 953	-59 953	-53 426	-62 887	-6 527	11
Toimintakate (netto)	-59 953	-59 953	-59 953	-47 170	-61 790	-12 783	21
Laskennalliset kustan.							
Poistot ja arvonal.	-924	-924	-924	-924	-924	0	0
Muut laskenn.kust.	60 877	60 877	60 877	48 094	60 902	12 783	21
Tehtävän kokonaiskust.	0	0	0	0	-1 812		0

KOULUTOIMI (sitova)

Koulutoimi tuottaa oppivelvollisuusikäisille perusopetuslain mukaiset opetuspalvelut ja järjestää kiinnostavaa ja tasokasta lukiokoulutusta.

Sysmän Yhteiskoulu on päiväkodin, perusopetuksen ala- ja yläluokkien ja Sysmän lukion yhteinen kasvatus- ja opetustyön toimintaympäristö. Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen alkuopetuksen saumakohta on tärkein toiminnallisen yhteistyön mahdollisuus. Sysmän Yhteiskoululla on yhteinen johtoryhmä, mikä ohjaa päiväkotia, Sykkeen, perusopetuksen yhtenäiskoulun ja Sysmän lukion toimintaa.

Nuoramoisten koulun toiminta jatkuu kevätlukukauden 2024 ajan 1-5 luokkien kouluna. Koulun tulevat esikouluoppilaat osallistuvat opetukseen päiväkotia Sykkeen esiopetusryhmässä. Nuoramoisten koulun hallinto hoidetaan Sysmän Yhteiskoulun kanslian kautta. Koulun perusopetuslain mukaiset toiminnallisen rehtorin tehtävät hoitaa Sysmän Yhteiskoulun rehtori. Nuoramoisten koulun päivittäisestä pedagogisesta johtamisesta vastaavat koulun opettajat, jotka ovat vararehtoreita.

Oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointia ja opiskelujaksamista tuetaan. Sysmän Yhteiskoululla tarjotaan kaikille oppilaille ja opiskelijoille mahdollisuus aamupuuroon koulussa ennen koulupäivän alkua.

Alaluokkien oppilaille järjestetään Sysmän Yhteiskoulussa kesäloman alussa lasten kasvua- ja kehitystä tukevaa kesäleiritoimintaa. Kesäleiritoimintaan voivat osallistua myös muista kunnista Sysmään kesänviettoon tulevat lapset.

Lukion opetussuunnitelman painotusalueina kehitetään elokuva- ja näyttämötaiteen opetus- ja tarjontaa ja jatketaan e-urheilun opetusta lukion vetovoimatekijänä. Kansainvälinen toiminta jatkuu. Yhteistyöhankkeet saksalaisen koulun ja italialaisen kouluelokuvafestivaalin kanssa toteutetaan.

Lukion markkinointia jatketaan. Lukioon tulee kansainvälisiä opiskelijoita. Lukion opiskelijamäärä vakiintuu 40-45 opiskelijaan seuraavan lukuvuoden alusta alkaen. Suunnitelmakauden tavoitteena on, että Sysmän lukion opiskelijoista neljännes tulee jatkossa Sysmän ulkopuolelta.

Kouluympäristön vakauden ja turvallisuuden varmistaminen ja usean eri oppilaitosmuodon ja varhaiskasvatuksen yhteisen toimintatavan rakentaminen jatkuu. Kasvatukseen ja opetukseen liittyvää dialogia jatketaan oppilaiden ja opiskelijoiden, huoltajien ja koulun henkilökunnan kesken. Oppilaille ja opiskelijoille taataan turvallinen ja yhteisesti sovittu yhdensuuntainen oppimisympäristö.

Kotien ja oppilaiden ja opiskelijoiden kokemus osallisuudesta kasvaa. Koulujen ja varhaiskasvatuksen toimintatavat kehittyvät saadun palautteen ja käydyn aktiivisen keskustelun pohjalta.

Tavoitteet vuodelle 2024:

- Koulun ja varhaiskasvatuksen oppimisympäristöä kehitetään yhtenä kokonaisuutena, jossa tuetaan tasapainoisesti lasten ja nuorten tiedollisten, taidollisten ja taiteellisten elämäntaitojen kehittymistä.
- Koulu yhteisön sisäisen harmonian ja yhteistyötaitojen kehittymiseen kiinnitetään erityistä huomiota.
- Sysmän kunnan musiikkikasvatus on varhaiskasvatuksesta lukiokoulutukseen ulottuva kokonaisuus, joka tukee lasten ja nuorten hyvinvointia ja oppimista.

- Kuvataidekasvatuksen, käden taitojen opetuksen ja liikuntakasvatuksen kautta tuetaan lasten ja nuorten oppimista ja hyvinvointia.
- Sysmän varhaiskasvatussuunnitelmassa ja opetussuunnitelmissa on Sysmän luontoa ja muuta ympäristöä käsittelevä jatkuvasti päivittyvä osa. Osa vuosittaisesta opetuksesta järjestetään varhaiskasvatusyksiköiden ja koulujen ulkopuolella.
- Opintorekillä tutustutaan Sysmän luontoon ja kulttuuriympäristöön. Ohrasaari ja Päijät-salon kansallispuisto ovat säännöllisiä oppimisympäristöjä Sysmän lapsilla ja nuorilla.
- Varhaiskasvatus ja koulut ovat mukana Geopark-hankkeessa ja toiminnassa. Sysmän kunnan päiväkotit Syke on Geopark-päiväkotit.
- Oppilaskuntien ja lukion opiskelijakunnan vaikuttamisen mahdollisuuksia parannetaan. Oppilas- ja opiskelijakuntia kannustetaan liittymään mukaan kunnan osallistuvan budje-toinnin toteuttamiseen.
- Huoltajien ja koulujen ja varhaiskasvatuksen yhteistyötä kehitetään etsimällä uusia yh-teisen tekemisen tapoja. Vanhempainyhdistys tukee kouluja ja varhaiskasvatusta.
- Palautekyselyitä ja laadullisia arvioita tehdään riittävän kattavasti.

KOULUTOIMI	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	78 000	78 000	78 000	93 000	86 889	-15 000	-19
Toimintamenot	-4 062 748	-4 062 748	-4 062 748	-3 897 025	-4 296 726	-165 723	4
Toimintakate (netto)	-3 984 748	-3 984 748	-3 984 748	-3 804 025	-4 209 837	-180 723	5
Laskennalliset kustan.							
Poistot ja arvonal.	-24 021	-24 021	-24 021	-11 437	-19 050	-12 584	52
Muut laskenn.kust.	-65 306	-65 306	-65 306	-113 506	-98 465	48 200	-74
Tehtävän kokonaiskust.	-4 074 075	-4 074 075	-4 074 075	-3 928 968	-4 327 352	-145 107	4

	TP 2020	TP 2021	TP 2022	Su 2023	SU 2024
Koulu	opp.lkm	opp.lkm	opp.lkm	opp.lkm	opp.lkm
Yhtenäiskoulu	177	177	183	174	184
Yht. koulu esiopetus	18	22	18	15	15
Nuoram. Esiopetus	3	3	3	2	0
Nuoramoinen	36	23	20	19	8
Lukio	29	39	35	46	40
Yhteensä	263	264	259	256	247

	TP 2020	TP 2021	TP 2022	Su 2023	SU 2024
Koulu	opett.lkm	opett.lkm	opett.lkm	opett.lkm	opett.lkm
Yhtenäiskoulu	23	23	22,8	23	21
Nuoramoinen	4	3,5	2,6	2,5	1,2
Lukio	4	3	3	3	2
Yhteensä	31	29,5	28,4	28,5	24,2

Suunnitelmavuodelle 2024 on Nuoramoisten koulun kohdalle laitettu ainoastaan kevätluku-kauden tiedot.

VARHAISKASVATUS (sitova)

Sysmän kunnassa on tarjolla lapsiperheille laadukkaita varhaiskasvatuspalveluja, päiväkotia Sykkeessä ja perhepäiväkotia Ulpukassa. Esiopetus sisältyy varhaiskasvatukseen ja päiväkotia Sykkeessä on oma ryhmä esiopetusikäisille. Päiväkotia Sykkeessä tarjotaan lapsille vuoroa hoitoa huoltajien työn tai päätoimisen opiskelun takia.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Pedagoginen toiminta toteutuu lasten ja henkilöstön välisessä vuorovaikutuksessa ja yhteisessä toiminnassa.

Varhaiskasvatus järjestää alle kouluikäisille varhaiskasvatustilaa ja –suunnitelman mukaisia palveluja. Noudatamme valtakunnallista ja Sysmän kunnan varhaiskasvatussuunnitelmaa toiminnassamme. Jokaiselle lapselle tehdään myös henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma vuosittain. Esiopetuksessa tehdään lapsen henkilökohtainen esiopetussuunnitelma. Tarvittaessa lapselle luodaan tehostetun tai erityisen tuen suunnitelma.

Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen alaluokkien erityinen tuki suunnitellaan ja resursoidaan yhtenä kokonaisuutena. Opettajia tukevaa pedagogista henkilökuntaa käytetään tarvittaessa joustavasti varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen kesken.

VARHAISKASVATUS	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	55 244	55 244	55 244	40 068	92 115	15 176	27
Toimintamenot	-1 427 898	-1 427 898	-1 427 898	-1 423 241	-1 199 730	-4 657	0
Toimintakate (netto)	-1 372 654	-1 372 654	-1 372 654	-1 383 173	-1 107 615	10 519	-1
Laskennalliset kustan.							
Muut laskenn.kust.	-40 414	-40 414	-40 414	-30 753	-52 888	-9 661	24
Tehtävän kokonaiskust.	-1 413 068	-1 413 068	-1 413 068	-1 413 926	-1 160 503	858	0

VAPAA-AIKATOIMI (sitova)

Liikuntalain mukaisesti valtion ja kuntien tehtävänä on yleisten edellytysten luominen liikunnalle. Liikunnan järjestämisestä vastaavat pääasiassa liikuntajärjestöt. Kunnan tulee luoda edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät.

Nuorisotyön toteuttamisesta vastaavat kunnat, yhdistykset ja järjestöt. Nuorisotyötä ja -politiikkaa toteutetaan monialaisena yhteistyönä viranomaisten, muiden toimijoiden sekä nuorten kanssa.

Nuorisotyön tärkeä tehtävä on nuorten sosiaalinen vahvistaminen ja tukeminen, syrjäytymisen ehkäisy ja hyvinvoinnin parantaminen.

Tavoitteet vuodelle 2024:

- Hyvinvoivat lapset ja nuoret
- Lapsilla ja nuorilla on turvalliset tilat vapaa-ajan viettoon ja harrastamiseen
- Kolmannen sektorin osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen sekä toiminnan tukeminen

VAPAA-AIKATOIMI	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	116 992	116 992	116 992	159 170	134 399	-42 178	-36
Toimintamenot	-1 283 935	-1 283 935	-1 283 935	-1 144 016	-959 194	-139 919	11
Toimintakate (netto)	-1 166 943	-1 166 943	-1 166 943	-984 846	-824 795	-182 097	16
Laskennalliset kustan.							
Poistot ja arvonal.	-8 511	-8 511	-8 511	-13 606	-5 855	5 095	-60
Muut laskenn.kust.	-71 928	-71 928	-71 928	-67 188	-65 145	-4 740	7
Tehtävän kokonaiskust.	-1 247 382	-1 247 382	-1 247 382	-1 065 640	-895 795	-181 742	15

Liikuntapalvelut

Kunta tukee liikuntajärjestöjä, jotka järjestävät monipuolista liikuntaa kaiken ikäisille kuntalaisille. Hartola ja Sysmä järjestävät yhteistyössä AVI:n hankeavustuksen tuella mm. liikuntaneuvontaa, matalan kynnyksen liikuntaryhmiä ja erityisryhmien liikuntaa. Toimintaa järjestetään yhteistyössä seurojen ja paikallisten hyvinvointiyrittäjien kanssa. Liikuntatoimen talousarvioon on varattu hankkeen omarahoitusosuus. Sysmän Sisun kanssa on aloitettu yhteistyö ohjatusta liikunnasta perjantain nuokku-iltojen yhteydessä.

Uimahalli- ja kuntosalitoiminnasta on ostopalvelusopimus.

Liikuntatoimen avustuksiin on varattu 23 000 €.

Liikuntapalvelut	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	55 180	55 180	55 180	18 170	57 576	37 010	67
Toimintamenot	-454 554	-454 554	-454 554	-138 591	-392 228	-315 963	70
Toimintakate (netto)	-399 374	-399 374	-399 374	-120 421	-334 652	-278 953	70
Laskennalliset kustan.							
Poistot ja arvonal.	-8 511	-8 511	-8 511	0	-5 855	-8 511	100
Muut laskenn.kust.	-20 734	-20 734	-20 734	-7 232	-13 307	-13 502	65
Tehtävän kokonaiskust.	-428 619	-428 619	-428 619	-127 653	-353 814	-300 966	70

Nuorisotyö

Nuorisotyötä tekevät kunnassa yhteisöohjaaja (60 %, 35 % hyte-työ ja 5 % harrastamisen Suomen malli), etsivän nuorisoyöntekijä (60 % etsivän nuorisotyö, 20 % perusnuorisotyö ja 20 % ennaltaehkäisevätyö) hyvinvointipäällikkö (20 % nuorisotyö, 20 % liikuntapalvelut ja 60 % hyte-työ) ja työllisyyskoordinaattori (10 % nuorisotyö, 10 % maahanmuuttotyö ja 80 % työllisyydenhoito). Koulunuorisoyöntekijä on yhteinen Hartolan kanssa, työajasta 50 %:a tehdään Sysmässä. Etsivän nuorisoyöntekijän ja koulunuorisoyöntekijän palkkaukseen kunta saa avustusta AVI:sta.

Nuorisotiloissa järjestetään toimintaa neljänä päivänä viikossa. Koulujen loma-aikoina järjestetään toimintapäiviä, leirejä ja retkiä yhteistyössä järjestöjen ja alueen kuntien kanssa.

Nuori työ- toiminnan avulla tuetaan nuorten kesätyöllistymistä, siihen on saatu tukea Lions Clubilta ja Sysmä Itte-säätiöltä. Vuosittain työsopimuksia tehdään 50-60 kappaletta.

Nuorisotoimen avustuksiin on varattu 6000.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kunnan tärkeimpiä tehtäviä ja sillä on laaja lakisääteinen pohja. Hyte-työtä tehdään yhteistyössä Päijät-Hämeen hyvinvointialueen kanssa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämällä - hyte – tarkoitetaan palveluita, joilla edistetään ihmisten terveyttä, hyvinvointia, toimintakykyä, osallisuutta ja sosiaalista turvallisuutta.

Hyte-työn kärjiksi on Sysmän hyvinvointisuunnitelmassa kirjattu neljä kärkeä: mielen hyvinvointi, osallisuus, yhteisöllisyys, arjen turvallisuus sekä päihteettömyys ja terveelliset elintavat.

Mielen hyvinvointia edistetään Sysmässä liikuntamahdollisuuksilla sekä kulttuuripalveluilla. Uusi liikuntapuisto valmistuu vuonna 2024 ja jos pumptrack-rataan saadaan Leader-avustus, myös se toteutetaan 2024. Sysmä on mukana Kulttuurille suunta-hankkeessa, jonka tavoitteena on parantaa kulttuuripalvelujen saatavuutta ja yhdenvertaista saavutettavuutta sekä kulttuuripalvelujen tarjontaa järjestämällä erikokoisia kulttuuritapahtumia maakunnan eri osissa eri kohderyhmille. Hankkeeseen palkataan kaksi maakuntataiteilijaa, jotka järjestävät yhdessä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa kulttuuritapahtumia.

Kuntalaisia kannustetaan osallistumaan yhteiseen päätöksentekoon ja tuetaan yhteisöllisyyttä mm. järjestämällä avoimia kuntalaisfoorumeita, yhdistysiltoja ja yrittäjätapaamisia. Päätösten valmisteluvaiheessa kuullaan nuorisovaltuustoa, vanhus- ja vammaisneuvostoa sekä muita sidosryhmiä päätösten valmisteluvaiheessa.

Arjen turvallisuus huomioidaan kiinnittämällä huomiota mm esteettömyyteen ja turvalliseen liikkumiseen. Päihteettömyyttä ja terveellisiä elintapoja sysmälaisten arjessa edistetään tarjoamalla monipuolisia vapaa-ajan harrastuksia yhteistyössä seurojen ja järjestöjen kanssa. Kuntalaisille on tarjolla maksutonta liikuntaneuvontaa sekä luentoja ja keskustelutilaisuuksia.

Kunnan kumppaneita hyvinvoinnin edistämässä ovat vapaaehtoiset, yhteisöt, järjestöt, yritykset ja seurakunnat. Kunta tukee kumppaneitaan, jotka järjestävät kuntalaisille vapaa-ajan toimintaa,

erilaisia aktiviteetteja ja tapahtumia. Hyvinvointivaliokunta myöntää toimintaan järjestöavustuksia, antaa tiloja järjestöjen käyttöön sekä tekee tiedotusyhteistyötä.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyö on luonteeltaan ennaltaehkäisevää. Hyte-toimien tavoitteena on hyvinvoinnin lisääntymisen myötä säästää kuluja korjaavasta työstä, esimerkiksi sairaanhoitokuluista.

Hyte-työn koordinoinnista vastaa hyvinvointipäällikkö, vastuutaho on hyvinvointivaliokunta.

Hyte-työn järjestöavustuksiin on varattu 12 000 €.

HYTE, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	0	0	0	50 000	0	-50 000	-100
Toimintamenot	-140 538	-140 538	-140 538	-100 413	-15 039	-40 125	29
Toimintakate (netto)	-140 538	-140 538	-140 538	-50 413	-15 039	-90 125	64
Laskennalliset kustan.							
Poistot ja arvonal.	0	0	0	0	0	0	0
Muut laskenn.kust.	0	0	0	-1 086	0	1 086	-100
Tehtävän kokonaiskust.	-140 538	-140 538	-140 538	-51 499	-15 039	-89 039	63

Sysmän kunta ottaa osallistuvan budjetoinnin kokeiluluontoisesti mukaan vuoden 2024 suunniteluun ja talousarvioon. Osallistuvalla budjetoinnilla varataan max 50 000 € ja siitä varataan hyte-työn talousarvioon 2/3. Osallistuvalla budjetoinnilla yhdistetään talous ja demokratia, kun asukkaat otetaan mukaan pohtimaan ja päättämään siitä, mihin taloudelliset resurssit käytetään.

Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on tarjota kuntalaisille laadukkaita ja elämyksellisiä kulttuuritapahtumia ja –kokemuksia. Kulttuuritoimi luo edellytykset kunnassa harjoitettavalle kulttuurityölle ja sen edistämiseksi.

Sysmän kunnassa on perinteikästä ja vakiintunutta kulttuurintuotantoa ja useita järjestäjätahoja:

- Kirjakyläpäivät ja Kirjojen yö, Sysmän Kirjakyläyhdistys ry
- Sysmän Suvisoitto-konsertit ja Lasten suvisoitto –musiikkileiri, Sysmän Suvisoitto ry
- Kuurina Teatteri
- Taidetapahtumia ja –näyttelyitä, ITtE-Taide ry
- Museotoiminta, Sysmä seura ja Suomen Harmonikkamuseo
- Taidenäyttelyt ja konsertit
- Kirjaston konsertit, näyttelyt ja tapahtumat
- Sysmän kino, elokuvat Teatteritalolla

Elokuvia näytetään viikoittain, lukuun ottamatta kesäaika. Elokuvavalinnoissa pyritään huomioimaan eri ikäryhmät. Koulun, päiväkodin ja työpajojen kanssa tehdään yhteistyötä ja näin varmistetaan, että kaikki lapset ja nuoret pääsevät silloin tällöin nauttimaan elokuvatarjonnasta.

Kunta ylläpitää kirjailijaresidenssi Villa Sarkiaa yhteistyössä Nuoren Voiman Liiton kanssa. Kirjastonjohtaja hoitaa toimensa puolesta Villa Sarkian yhteistyön organisoinnin, yhteydenpidon vieraisiin sekä siivous-, huolto-, korjaus- ja tavaratilaukset.

Kulttuuripalvelut	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	17 200	17 200	17 200	0	10 230	17 200	100
Toimintamenot	-135 927	-135 927	-135 927	-85 003	-99 323	-50 924	37
Toimintakate (netto)	-118 727	-118 727	-118 727	-85 003	-89 093	-33 724	28
Laskennalliset kustan.							
Poistot ja arvonal.	0	0	0	0	0	0	0
Muut laskenn.kust.	-7 862	-7 862	-7 862	-3 736	-7 372	-4 126	52
Tehtävän kokonaiskust.	-126 589	-126 589	-126 589	-88 739	-96 465	-37 850	30

Kirjastopalvelut

Sysmän kunnankirjasto on harrastamisen, opiskelun, etätöiden ja lukemisen paikka. Osana Päijät-Hämeen Lastu-seutukirjastoa Sysmän kirjaston asiakkaiden saatavilla on mittava painettujen kirjojen ja e-aineistojen kokoelma. Maksuttomuus ja laajat aukiolot tekevät kylän yhteisestä monitoimitalosta saavutettavan kaikille. Kirjasto on kuntalaisten käytettävissä joka päivä klo 7.00 – 21.00 omatoimisesti. Henkilökunta palvelee arkisin ma-ti klo 12.00-18.00 ja ke-pe klo 10.00-15.00.

Kirjasto edistää kaiken ikäisten kuntalaisten yleistä hyvinvointia tarjoamalla kirjallisuutta, lehtiä, elokuvia, konsertteja, lukupiirin, sanataidekerhon ja yleisöluentoja. Kuntalaiset voivat toimia tiloissa myös itse aktiivisesti, kokoontua harrastuksiin, järjestää tilaisuuksia ja toimia yhdistyksissä. Lukuisat kuukausittain vaihtuvat näyttelyt mahdollistavat pääsyn monipuolisesti kuva- ja käsityötaiteiden äärelle. Kirjailijavieraat houkuttelevat lukemisen pariin ja keskusteluun.

Kuntalaisten käytössä olevat tilat ja tietokoneet mahdollistavat työntekeksen etänä. Toimistohotellissa voi keskittyä opintoihin. Monitoimilaitteen skannaus-, kopiointi- ja tulostusmahdollisuus ovat päivittäisessä käytössä. Myös erilaisten aineistojen digitointi on mahdollista.

Kirjasto markkinoi aktiivisesti palvelujaan ja työskentelytilojaan niin vapaa-ajan asukkaille kuin kuntalaisillekin. Kirjasto järjestää maksuttomia konsertteja, yleisöluentoja, kirjailijavieraita, lukupiirin ja sanataidekerhon. Yhteistyö koulun ja varhaiskasvatuksen kanssa on tiivistä. Kirjasto kutsuu kuntalaisia ja järjestöjä järjestämään osallistavia tapahtumia ja tilaisuuksia. Keväällä 2024 avataan koko Suomen kattava e-kirjasto ja Sysmä on mukana hankkeessa. Lastu-seutukirjastossa vaihtuu kirjastojärjestelmä syksyllä 2024.

Kirjastopalvelut	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	3 000	3 000	3 000	3 800	4 251	-800	-27
Toimintamenot	-347 504	-347 504	-347 504	-328 869	-295 469	-18 635	5
Toimintakate (netto)	-344 504	-344 504	-344 504	-325 069	-291 218	-19 435	6
Laskennalliset kustan.							
Poistot ja arvonal.	0	0	0	0	0	0	0
Muut laskenn.kust.	-25 606	-25 606	-25 606	-24 526	-27 365	-1 080	4
Tehtävän kokonaiskust.	-370 110	-370 110	-370 110	-349 595	-318 583	-20 515	6

TOIMINTAYMPÄRISTÖVALIOKUNTA

TEKNINEN TOIMI	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	3 050 541	3 050 541	3 050 541	3 170 342	3 222 340	-119 801	-4
Toimintamenot	-3 217 029	-3 217 029	-3 217 029	-3 503 267	-4 387 390	286 238	-9
Toimintakate (netto)	-166 488	-166 488	-166 488	-332 925	-1 165 050	166 437	-100
Laskennalliset kustan.							
Poistot ja arvonal.	-1 123 778	-1 123 778	-1 123 778	-968 347	-985 259	-155 431	14
Muut laskenn.kust.	-148 199	-148 199	-148 199	-54 621	-194 692	-93 578	63
Tehtävän kokonaiskust.	-1 438 465	-1 438 465	-1 438 465	-1 355 893	-2 345 001	-82 572	6

TEKNINEN HALLINTO (sitova)

Tekninen toimi järjestää kunnan toiminnassa tarvittavat tukipalvelut. Tekninen toimi huolehtii tarvittavan infran ja kiinteistöjen ylläpidosta, rakennuttamisesta ja kehittämisestä. Lisäksi vi-
ranomaistoiminnan järjestämisestä huolehditaan lakisääteisesti.

Sysmän kunta toimii vastuukuntana 2- vuotisessa yhdeksän kunnan infratietojen digitointihanke
INDIKO:ssa. Muut osallistujakunnat ovat Savonlinna, Ypäjä, Kauhajoki, Paimio, Tyrnävä, Keuruu,
Puolanka ja Hartola. Hankkeen tavoitteena on kunnan tehtäviin kuuluvien infra-palvelujen
digitalisointi sekä tietojen laadukas hallinta osana kunnan infrapalveluja. Hanke sisältää tietojen
digitointia ja laadunparannustyötä sekä prosessien edelleen kehittämistä kunnan tiedonhallinnan
kokonaisuus ja muut toimijat huomioiden. Lisäksi hankkeen aikana tuotetaan Kriittisen infran
hallintaohje. Hankkeen kokonaiskustannus on 940 000 euroa, johon saatiin rahoitusta 799 000
euroa. Kunkin kunnan omarahoitussuus on noin 16 000 euroa, mikä voidaan kattaa myös omana
työnä. Hankkeen aikainen rahaliikenne tapahtuu Sysmän kunnan kautta.

TEKNINEN HALLINTO	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	30 000	30 000	30 000	401 900	1 455	-371 900	-1 240
Toimintamenot	-336 625	-336 625	-336 625	-691 060	-277 168	354 435	-105
Toimintakate (netto)	-306 625	-306 625	-306 625	-289 160	-275 713	-17 465	6
Laskennalliset kustan.							
Poistot ja arvonal.	-4 841	-4 841	-4 841	-4 841	-3 337	0	0
Muut laskenn.kust.	-79 669	-79 669	-79 669	-24 556	-96 056	-55 113	69
Tehtävän kokonaiskust.	-391 135	-391 135	-391 135	-318 557	-375 106	-72 578	19

YMPÄRISTÖNHOITO (sitova)

Ylläpidetään infrastruktuurin toimivuutta, alueiden yleistä viihtyvyyttä ja turvallisuutta sekä vesistön kuntoa.

Sysmän kunta jakaa järvien kunnostusavustuksia yhdistyksille, toimikunnille ja osakaskunnille pienimuotoisiin järvien kunnostuksiin esim. niittoon tai hoitokalastukseen.

Vuosien 2023 ja 2024 aikana toteutetaan Helmi II-hanketta. Hankkeella kunnostetaan mm. Jyrtilampea sekä kolmea muuta maakunnallisesti merkittävää perinnebiotooppia Sysmän kunnan alueella. Hankkeeseen kuuluu myös Antialanlahden jatkokunnostus. Tämä hankerahoitus edistää vuonna 2021 valmistuneen Sysmän lintuvesien hoito- ja käyttösuunnitelman 2021-2030 toimenpiteiden toteuttamista. Hankkeiden kokonaiskustannusarvio on 269 000 euroa ja se jakautuu kahdelle vuodelle. Hankkeelle saatava kokonaisrahoitus on 95 %:a. Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys ry:n osuus rahoituksesta on 1000 €. Kunnan maksettavaksi jäävä osuus on siis 12 500 euroa vuosille 2023 ja 2024.

Yksityistiet

Yksityisteiden kunnossapitoavustusten määrärahaa nostetaan 20 000 eurolla 100 000 euroon tiekuntien kohonneiden kunnossapitokustannusten takia. Edellisenä vuonna ilmoitetut perusparannuskohteet, mitkä hakevat kunnan perusparannusavustusta, lisätään myös seuraavan vuoden talousarvioon.

YMPÄRISTÖHOITO	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	10 500	10 500	10 500	7 000	9 409	3 500	33
Toimintamenot	-501 017	-501 017	-501 017	-421 400	-449 778	-79 617	16
Toimintakate (netto)	-490 517	-490 517	-490 517	-414 400	-440 369	-76 117	16
Laskennalliset kustan.							
Poistot ja arvonal.	-268 441	-268 441	-268 441	-256 717	-262 072	-11 724	4
Muut laskenn.kust.	-14 300	-14 300	-14 300	-13 249	-3 617	-1 051	7
Tehtävän kokonaiskust.	-773 258	-773 258	-773 258	-684 366	-706 058	-88 892	11

KIINTEISTÖT (sitova)

Tekninen toimi vastaa kunnan kiinteistöjen rakennuttamisesta ja ylläpidosta. Kiinteistöille on varattu osallistuvan budjetoinnin määräraha 16 666 euroa.

KIINTEISTÖT	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	1 645 201	1 645 201	1 645 201	1 652 442	2 398 893	-7 241	0
Toimintamenot	-1 192 905	-1 192 905	-1 192 905	-1 283 035	-2 480 718	90 130	-8
Toimintakate (netto)	452 296	452 296	452 296	369 407	-81 825	82 889	18
Laskennalliset kustan.							
Poistot ja arvonal.	-711 897	-711 897	-711 897	-502 301	-525 404	-209 596	29
Muut laskenn.kust.	-9 241	-9 241	-9 241	-1 309	-2 857	-7 932	86
Tehtävän kokonaiskust.	-268 842	-268 842	-268 842	-134 203	-610 086	-134 639	50

LIKELAITOKSET (sitova)

VESIHUOLTOLAITOS

Jätevesihuollon järjestäminen kunnan vesihuoltolaitoksen asiakkaille taloudellisesti ympäristölainsäädännön vaatimukset täyttävästi. Puhtaan veden tuottaminen ja toimittaminen elintarvikelainsäädännön mukaisesti.

LIIKELAITOKSET	TA2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	534 840	534 840	534 840	519 000	502 914	15 840	3
Toimintamenot	-278 729	-278 729	-278 729	-356 100	-441 630	77 371	-28
Toimintakate (netto)	256 111	256 111	256 111	162 900	61 284	93 211	36
Laskennalliset kustan.							
Poistot ja arvonal.	-137 684	-137 684	-137 684	-105 571	-109 626	-32 113	23
Muut laskenn.kust.	-22 449	-22 449	-22 449	0	-70 317	-22 449	100
						0	
Tehtävän kokonaiskust.	95 978	95 978	95 978	57 329	-118 659	38 649	40

YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSVALVONTA (sitova)

Kunnallinen rakennusvalvontatoiminta sekä ympäristötoimi järjestetään hyvällä asiakaspalvelulla taloudellisesti ja lainmukaisesti.

Sysmän kunta on mukana Kuntien ilmastosuunnitelmat-hankkeessa, mille saadaan 100 prosenttinen valtionavustus. Sysmän kunnan osuus hankkeesta on 39 700 €, mikä jakaantuu suurimmaksi osaksi vuodelle 2024. Hankeavustus saadaan kuitenkin vasta vuonna 2025.

Sysmän kunta on mukana myös HULEVET-hankkeessa yhdessä muutaman naapurikunnan sekä Kymijoen vesi ja ympäristö ry:n kanssa. Hanketta avustetaan 80 prosenttisesti. Sysmän omarahoitusosuus tässä hankkeessa on 2500 euroa vuonna 2024.

Sysmä toteuttaa yhdessä Heinolan, Hartolan ja Iitin kanssa pohjavesien suojelusuunnitelmat vuonna 2024. Edellinen Sysmän pohjavesien suojelusuunnitelma on hyväksytty vuonna 2014 ja suunnitelmat tulisi päivittää vähintään 10 vuoden välein. Hankkeeseen saadaan ELY-keskukset selta 50 %:n rahoitus. Sysmän kunnan omarahoitusosuus on 6900 euroa vuonna 2024.

Rakennuslupien määrässä on ollut havaittavissa selkeää vähenemistä. Vuoden 2024 lupamäärien uskotaan jäävän reilusti alle vuoden 2022 tason.

Rakennusvalvonnan rakennuslupa-arkisto digitoidaan vuoden 2024 aikana.

Rakennusvalvonnan asiakaspalvelua parannetaan ottamalla vanhat kunnanvirastolta vapautuvat tilat rakennusvalvonnan käyttöön. Tilojen muutostöihin on varattu investointimääräraha.

YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSVALVONTA	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	130 000	130 000	130 000	160 000	170 490	-30 000	-23
Toimintamenot	-315 953	-315 953	-315 953	-331 672	-299 476	15 719	-5
Toimintakate (netto)	-185 953	-185 953	-185 953	-171 672	-128 986	-14 281	8
Laskennalliset kustan.							
Poistot ja arvonal.	-915	-915	-915	-915	-915	0	0
Muut laskenn.kust.	-9 302	-9 302	-9 302	-15 507	-13 813	6 205	-67
Tehtävän kokonaiskust.	-196 170	-196 170	-196 170	-188 094	-143 714	-8 076	4

JÄTEHUOLTO (sitova)

Sysmän kunta aloitti syyskuussa 2022 jätehuoltopalvelun hoitamisen itsenäisesti ja irtautui Salpakierto Oy:stä. Tarkoituksena on järjestää kunnan jätehuolto parhaalla mahdollisella tavalla jätehuoltolain määräysten mukaisesti. Tavoitteena on ottaa Koskuenmäen lajitteluaseman hoito kokonaan Sysmän kunnan teknisen toimen hoidettavaksi 1.1.2024.

Jätelainsäädännön tavoitteena on ehkäistä jätteistä ja jätehuollosta aiheutuvaa vaaraa ja haittaa terveydelle ja ympäristölle, vähentää jätteen määrää ja haitallisuutta, edistää luonnonvarojen kestävästä käyttöä, varmistaa toimiva jätehuolto sekä ehkäistä roskaantumista.

JÄTEHUOLTO	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	700 000	700 000	700 000	400 000	5 177	300 000	43
Toimintamenot	-402 460	-402 460	-402 460	-390 000	-117 429	-12 460	3
Toimintakate (netto)	297 540	297 540	297 540	10 000	-112 252	287 540	97
Laskennalliset kust.	-10 577	-10 577	-10 577				
Tehtävän kokonaiskust.	286 963	286 963	286 963	10 000	-112 252	276 963	97

KÄYTTÖTALOUSOSA YHTEENSÄ

KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023 + lta	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	17 314 279	17 314 279	17 314 279	17 507 231	20 527 154	-192 952	-1
Toimintamenot	-26 689 628	-26 595 284	-26 600 084	-26 691 781	-47 884 100	2 153	0
Toimintakate (netto)	-9 375 349	-9 281 005	-9 285 805	-9 184 550	-27 356 946	-190 799	2
Laskennalliset kust.							
Poistot ja arvonal.	-1 221 052	-1 221 052	-1 221 052	-1 137 960	-1 189 818	-83 092	7
Muut laskenn. Kusta.	0	0	0	7 146			
Satunnaiset kulut	-75 000	0	0	0	0	-75 000	100
Tehtävän kokonaiskust.	-10 671 401	-10 502 057	-10 506 857	-10 315 364	-28 546 764	-356 037	3

Erot edelliseen talousarvioon	2024	2023	ero	ero %
Investointimenot	2 577 000	2 484 000	93 000	4 %
Käyttötalousmenot	-26 689 628	-26 691 781	2 153	0 %
Käyttötaloustulot	17 314 279	17 507 231	-192 952	-1 %
Toimintakate	-9 375 349	-9 184 550	-190 799	2 %
Verotulot	7 218 000	7 458 000	-240 000	-3 %
Valtionosuudet	3 626 424	3 569 250	57 174	2 %
Vuosikate	1 610 125	2 018 700	-408 575	-25 %
Tilikauden tulos	314 073	880 740	-207 520	-31 %

INVESTOINTIOSA

	TA 2024	TA 2025	TA 2026
Ohjelmat			
Dynasty arkisto	15 000		
Yleiset ja muut ulkoalueet			
Liikuntapuisto	1 000 000		
Pumptrack-rata	100 000		
Puistot ja leikkipaikat	20 000	20 000	20 000
Ohrasaaren silta	50 000		
Ohrasaaren perusparannus	50 000	50 000	
Suopellon sataman kehitys	30 000		
Liikkuvan kiven valaistus	15 000		
Illolan alueen kehittäminen	20 000		
Satamat ja laiturit	20 000		
Kiinteistöt			
<i>Korjaukset/saneeraukset</i>			
Vanhan eläinlääkärin tilan remontointi toimistokäyttöön	30 000		
Kiinteistöjen iv-kanavien puhdistus ja säätö	10 000	20 000	
Järjestöalo ulkoverhouksen maalaus	20 000		
Teatteritalo kulunvalvonta + esteettömyys + muut korjaustyöt	10 000	100 000	
Koulun lisätilojen kartoitus + muutostyöt	200 000		
<i>Hankinnat</i>			
Lajitteluasemarakennuksen hankinta	200 000		
Otamon toimintakeskuksen lämmitysremontti puutyötilaan	25 000		
Kunnallistekniikka			
Puhdistamon saneeraus	400 000		
Puhdistamon aita+portit	30 000		
Vesihuolto saneeraus (kohteet päätetään valiokunnassa)	150 000	200 000	200 000
Mäntytie perusparannus suunnittelu + toteutus	20 000	200 000	
Keskustie perusparannus suunnittelu + toteutus		20 000	400 000
Vedenottamo aitaus	20 000		
Pumppaamoiden / vedenottamoiden saneeraus	20 000	20 000	20 000
Asfaltointi	70 000	70 000	70 000
Talasniemi kunnallistekniikka	30 000	500 000	500 000
Kalusto	10 000	10 000	10 000
Palvelimet	12 000		
Yhteensä	2 577 000	1 210 000	1 220 000

TULOSLASKELMAOSA

TULOSLASKELMA	TA 2024	Su 2025	Su 2026	TA 2023 + lisäTA	Tp 2022	Ero 23/24	Ero %
mukana sisäiset							
TOIMINTATUOTOT							
Myyntituotot	14 213 942	14 213 942	14 213 942	13 928 382	13 613 919	285 560	2,0
Maksutuotot	1 073 844	1 073 844	1 073 844	975 968	2 793 804	97 876	9,1
Tuet ja avustukset	281 600	281 600	281 600	851 838	600 892	-570 238	-202,5
Muut toimintatuotot	1 744 893	1 744 893	1 744 893	1 751 043	1 036 950	-6 150	-0,4
Toimintatuotot	17 314 279	17 314 279	17 314 279	17 507 231	18 045 565	-192 952	-1,1
TOIMINTAKULUT							
Henkilöstökulut							
Palkat ja palkkiot	-11 929 551	-11 849 522	-11 849 522	-12 055 970	-11 650 150	126 419	-1,1
Henkilösivukulut							
Eläkekulut	-2 306 846	-2 293 055	-2 293 055	-2 826 517	-2 858 636	519 671	-22,5
Muut henkilösivukulut	-514 857	-511 589	-511 589	-694 965	-770 558	180 108	-35,0
Palvelujen ostot	-7 085 305	-7 088 049	-7 092 849	-5 959 068	-24 487 206	-1 126 237	15,9
Aineet, tarvikkeet, ta	-1 137 065	-1 137 065	-1 137 065	-1 202 496	-1 196 296	65 431	-5,8
Avustukset	-2 133 798	-2 133 798	-2 133 798	-1 914 950	-2 695 722	-218 848	10,3
Muut toimintakulut	-1 582 206	-1 582 206	-1 582 206	-2 037 815	-1 730 050	455 609	-28,8
Toimintakulut	-26 689 628	-26 595 284	-26 600 084	-26 691 781	-45 388 618	2 153	0,0
TOIMINTAKATE	-9 375 349	-9 281 005	-9 285 805	-9 184 550	-27 343 053	-190 799	2,0
Verotulot	7 218 000	7 420 000	7 522 000	7 458 000	14 015 928	-240 000	-3,3
Valtionosuudet	3 626 424	4 064 551	3 986 734	3 569 250	15 502 201	57 174	1,6
Rahoitustuotot ja -kulut							
Korkotuotot		0	0		13 186		
Muut rahoitustuotot	170 000	170 000	170 000	205 000	253 675	-35 000	-20,6
Korkokulut	-18 950	-18 950	-18 950	-15 000	-4 603	-3 950	20,8
Muut rahoituskulut	-10 000	-10 000	-10 000	-14 000	-12 542	4 000	-40,0
Rahoitustuotot ja -kulut	141 050	141 050	141 050	176 000	249 716	-34 950	-24,8
VUOSIKATE	1 610 125	2 344 596	2 363 979	2 018 700	2 424 792	-408 575	-25,4
Suunn.mukaiiset poistot	-1 221 052	-1 221 052	-1 221 052	-1 137 960	-1 189 818	-83 092	6,8
Satunnaiset erät	-75 000				-7 943		
TILIKAUDEN TULOS	314 073	1 123 544	1 142 927	880 740	1 227 031	-566 667	-180,4
Poistoeron lis.(-)tai väh	359 147	359 147	359 147	230 402	-3 828 466	128 745	35,8
Varausten lis.(-)tai väh.		0	0	0	3 300 000	0	100,0
						0	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ (ALI)	673 220	1 482 691	1 502 074	1 111 142	698 565	-437 922	-65,0

RAHOITUSOSA

RAHOITUSLASKELMA	TA 2024	Su 2025	Su 2026	Ta 2023 + lta	TP2022	Ero 23/24	Ero %
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	1 610 125	2 344 596	2 363 979	2 045 700	2 424 792	-435 575	-67,3
Tulorahoituksen korjaukset	245 000				-7 943		
yht.	1 855 125	2 344 596	2 363 979	2 045 700	2 416 849	-190 575	-67,3
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-2 577 000	-1 210 000	-1 220 000	-2 484 000	-4 744 270	-93 000	-100
Rah.osuudet investointien rahoitukseen					0		0
Pysyvien vastaavien luovutusvoitot	0			2 396 418	9 601		0
Toiminnan ja invest. rahavirta	-721 875	1 134 596	1 143 979	1 958 118	-2 317 820	-2 679 993	-146
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Lainakannan muutokset							
Pitkäaik.lainojen lis.	730 000			1 000 000		-270 000	-100
Pitkäaik.lainojen väh.	-8 184	-738 184	-8 184	-3 307 500	-4 007 493	3 299 316	-100
Lyhytaik.lainojen muutos					3 300 000		0
yht.	721 816	-738 184	-8 184	-2 307 500	-707 493	3 029 316	-100
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Toimeksiant.var.ja poist.					-17 706		0
Saamisten muutos					503 983		-100
Korottomien velkojen muutos					2 362 483		-100
					2 848 761		-100
Rahoituksen rahavirta	721 816	-738 184	-8 184	-2 307 500	2 141 268	3 029 316	-100
RAHAVAROJEN MUUTOS	-59	396 412	1 135 795	-349 382	-176 553	349 323	-304

SYSMA

Sysmän kunnanviraston osoite: Valittulantie 5, 19700 Sysmä
www.sysma.fi
puh. 03 84310

LIITE : TILIKARTTA

TASE

1 V A S T A A V A A

11 PYSYVÄT VASTAAVAT

100 Aineettomat hyödykkeet

100 Aineettomat oikeudet

100 Tietokoneohjelmistot

1000 Tietokoneohjelmistot

1001 Vesihuoltolait.ohjelmat

102 Muut aineettomat oikeudet

1005 Muut aineettomat oikeudet

105 Muut pitkävaikutteiset menot

105 Muut pitkävaikutteiset menot

1009 Muut pitkävaikutteiset menot

107 Ennakkomaksut

107 Ennakkomaksut

1090 Ennakkomaksut

110 Aineelliset hyödykkeet

110 Maa- ja vesialueet

110 Maa- ja vesialueet

1101 Maa- ja vesialueet

1102 Vesihuoltolait.maa-alueet

111 Kiinteistöjen liittymismaksut

1010 Liittymismaksut

1011 Vesihuoltolait.liittymismaksut

1012 (Sis.) liittymismaksut

112 Rakennukset

112 Rakennukset

1110 Asuinrakennukset

- 1115 Hallinto- ja laitosrakennukset
- 1120 Tehdas- ja tuotantorakennukset
- 1121 Vesihuoltolait. rakennukset
- 1125 Muut rakennukset
- 114 Kiinteät rakenteet ja laitteet
  - 114 Kiinteät rakenteet ja laitteet
    - 1130 Maa- ja vesirakenteet
    - 1140 Johtoverkostot ja laitteet
    - 1141 Vesihuoltolait.johtoverkostot
    - 1150 Muut kiinteät rakenteet ja
    - 1151 Vesihuoltolait.muut kiinteät
- 116 Koneet ja kalusto
  - 116 Koneet ja kalusto
    - 1160 Kuljetusvälineet
    - 1170 Muut koneet ja kalusto
    - 1171 Vesihuoltol.muut koneet ja kal
- 117 Muut aineelliset hyödykkeet
  - 117 Muut aineelliset hyödykkeet
    - 1187 Muut aineelliset hyödykkeet
- 118 Ennakkomaksut
  - 118 Ennakkomaksut
    - 1190 Ennakkomaksut
- 119 Keskeneräiset
  - 119 Keskeneräiset
    - 1195 Keskeneräiset
    - 1196 Keskeneräiset Rakennukset
    - 1197 Kiinteät rakenteet ja laitteet
    - 1198 Koneet ja kalusto
    - 1199 Muut aineelliset hyödykkeet
- 120 Sijoitukset
  - 120 Osakkeet ja osuudet
    - 120 Osakkeet ja osuudet

- 1200 Tytäryhteisöosakk. ja -osuudet
- 1205 Osakkuusyht.osakkeet ja -osuud
- 1206 Kuntayhtymäosuudet
- 1210 Muut osakkeet ja osuudet
- 123 Joukkovelkakirjalainasaamiset
  - 123 Joukkovelkakirjalainasaamiset
    - 1225 Jvk-saamiset muilta
- 124 Muut lainasaamiset
  - 130 Muut lainasaamiset
    - 1230 Muut lainasaam.tytäryhteisöil-
    - 1275 Muut lainasaamiset muilta
- 125 Muut saamiset
  - 135 Muut saamiset
    - 1280 Muut saamiset tytäryhteisöiltä
    - 1286 Liittymismaksut
    - 1287 Vesihuoltolait.liittymismaksut
- 127 Ennakkomaksut
  - 137 Ennakkomaksut
    - 1290 Ennakkomaksut

12 TOIMEKSIANTOJEN VARAT

- 130 Valtion toimeksiannot
  - 131 Välitetyt valtion lainat
    - 141 Välitetyt valtion lainat
      - 1410 Asuntolainasaamiset
      - 1411 Asuntolainojen korkosaamiset
- 131 Lahjoitusrahastojen varat
  - 133 Lahjoitusrahastojen varat
    - 147 Koulujen rahastot
      - 1440 SYK:n Soilan rahaston varat
      - 1441 SYK:n yhteiskoulun stip.rahas-
      - 1442 Sysmän ala-asteiden stip.ra-

- 148 Muut lahjoitusvarat
  - 1447 Lahjoitusvarat/Lievonen
  - 1448 Lahjoitusvarat/Roos
- 132 Muut toimeksiantojen varat
  - 135 Muut toimeksiantojen varat
    - 155 Huollettavien varat
      - 1450 Itsenäistymisvarat
    - 156 Muut toimeksiantojen varat
      - 1460 sysmä (S) vaihtotili varat

13 VAIHTUVAT VASTAAVAT

- 150 Vaihto-omaisuus
  - 150 Vaihto-omaisuus
    - 160 Aineet ja tarvikkeet
      - 1500 Tk:n lääke/keskusvarasto
- 160 Pitkäaikaiset saamiset
  - 161 Lainasaamiset
    - 167 Lainasaamiset/p
      - 1625 Pa.lainasaamiset tytäryste-
      - 1630 Pa.lainasaam.kunnilta ja ky:
      - 1650 Pa.lainasaamiset muilta
      - 1670 Pa.korottomat lainasaamiset
  - 162 Muut saamiset
    - 169 Muut saamiset/p
      - 1680 Pa.muut saamiset
- 165 Lyhytaikaiset saamiset
  - 165 Myyntisaamiset
    - 173 Myyntisaamiset/l
      - 1730 Muut lyhytaik.myyntisaatavat
      - 1739 Sisäiset myyntisaamiset
      - 1740 Intime e siirto
      - 1741 (Taloustoimiston saatavat)

- 1742 (Sosiaalitoimen saatavat)
- 1743 (Terveystoimen saamiset)
- 1744 (E/saamiset)
- 1745 R/Lomatoimen saamiset
- 1746 Vesihuoltolaitoksen saamiset
- 1747 Yleislaskutussaatavat
- 1748 Vuokrasaatavat
- 1749 Oman Vesihuoltolaitoksen saam.
- 1750 Approval myyntisaamiset sis.

166 Lainasaamiset

175 Lainasaamiset/l

- 1760 (Lyh.)pa.lainoista tytäryste-
- 1762 (Lyh.)pa.lainoista kunnilta ja
- 1768 (Lyh.)pa.lainoista muilta
- 1779 Muut lyhytaikaiset lainat

167 Muut saamiset

177 Muut saamiset/l

- 1808 Valtionosuussaamiset
- 1820 Menojen selvittelytili
- 1821 Palvelutalon selvittely
- 1822 Sysmän Toimintakeskus
- 1823 Yhteispalvelupiste/selvittely
- 1824 Sote-selvittelytili
- 1840 Arvonlisäverosaamiset
- 1841 Ennakkomaksujen alv-saamiset
- 1842 Palautuskelpoinen alv-saatava
- 1843 Laskennallinen alv-palautus
- 1850 Muut lyh.aik.saamiset
- 1855 Effica/vastatili
- 1856 Myyntireskontratili
- 1857 Myyntisuoritusten selvittely
- 1858 Sisäiset rahasiirrot

- 1859 Ostoreskontran tiliöimättömät
- 168 Siirtosaamiset
  - 180 Siirtosaamiset/l
    - 1872 Lyh.aik.siirtos.kunnilta ja ky
    - 1873 Lyh.siirtosaamiset valtiolta
    - 1881 Siirtyvät korot lainasaamisis-
    - 1890 Muut lyh.aik.siirtosaamiset
- 180 Rahoitusarvopaperit
  - 180 Osakkeet ja osuudet
    - 182 Osakkeet ja osuudet
      - 1910 Osakkeet ja osuudet
      - 1920 Sysmän Sp kantarahastosijoitus
  - 181 Sijoitukset rahamarkkinainst-
    - 185 Sijoit.muihin rahamarkkinains-
      - 1925 Sijoitukset muihin raham.instr
  - 182 Joukkovelkakirjalainasaamiset
    - 187 Joukkovelkakirjalainasaamiset
      - 1933 Jvk-saamiset muilta
- 190 Rahat ja pankkisaamiset
  - 190 Kassatilit
    - 190 Kassatilit
      - 1950 Terveyskeskuksen käteiskassat
      - 1955 Muut käteiskassat
  - 191 Pankkitilit
    - 191 Maksuliiketililit
      - 1961 Nordea 212818-60627
      - 1962 Sp FI53 4213 1020 0022 45
      - 1963 Op FI44 5447 0620 0001 74

1964 Op FI28 5447 0620 0207 35/väl.

1965 Sp

1966 Op 544706-592760

1967 Sp 421310-215858

1970 DB FI09 8000 1600 7403 86

1979 Sysmärahatili

192 Talletustilit

1980 Op FI97 5447 0660 8372 87

1981 Op FI72 5447 0660 8379 31

1982 Op 544706-60824756

1983 Nordea 100724-255425

1984 Nordea 100724-273337

2 V A S T A T T A V A A

21 OMA PÄÄOMA

200 Peruspääoma

200 Peruspääoma

200 Peruspääoma

2000 Peruspääoma

2002 Jäännöspääoma

202 Liittymismaksurahasto

202 Liittymismaksurahasto

202 Liittymismaksurahasto

2010 (Vanha rah.)Lämpölaitoksen lii

2011 (Vanha rah.)Vesilaitoksen liit

2012 (Vanha rah.)Viemärlaitoksen I

204 Muut omat rahastot

204 Muut omat rahastot

204 Rahastopääomat

- 2030 Käyttörahoasto
- 2031 Verontasausrahoasto
- 208 Edellisten tilikausien yli/ali
  - 208 Edellisten tilikausien yli/ali
    - 208 Edellisten tilikausien yli/ali
      - 2080 Edell.tilikaus.yli-/alijäämä
      - 2081 (Sis.)edell.tilikausien yli/al
- 209 Tilikauden yli/alijäämä
  - 209 Tilikauden yli/alijäämä
    - 209 Tilikauden yli/alijäämä
      - 2090 Tilikauden yli-/alijäämä
      - 2091 Vesihuolto.yli/alijäämä
      - 2099 Laskennallinen tilik.yli-/alij

22 POISTOERO JA VAPAAEHTOISET

- 210 Poistoero
  - 210 Poistoero
    - 210 Poistoero
      - 2100 Kertynyt poistoero
- 215 Vapaaehtoiset varaukset
  - 212 Vapaaehtoiset varaukset
    - 212 Vapaaehtoiset varaukset
      - 2110 Investointivaraukset
      - 2115 Konserniriskivaraus
      - 2116 Toimintavaraus

23 PAKOLLISET VARAUKSET

- 220 Pakolliset varaukset
  - 215 Pakolliset varaukset
    - 215 Pakolliset varaukset
      - 2130 Kaatopaikkavaraus
      - 2131 Purkuvaraus
      - 2132 Säätiön perustaminen

24 TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT

240 Valtion toimeksiannot

222 Välitetyt valtion lainat

222 Välitetyt valtion lainat

2205 Asuntolainat

225 Muut valtion toimeksiantojen

225 Muut valtion toimeksiantojen

2210 Elatusapujen välitystili

2211 Rintamaveteraanien kuntoutus

2212 Rintamavet.kotona asumista tuk

2213 Sotainvalidit

2214 Yksinyrittäjän avustus, korona

245 Lahjoitusrahastojen pääomat

230 Lahjoitusrahastojen pääomat

230 Koulujen rahastot

2220 SYK:n Soilan rahaston pääoma

2221 SYK:n stipendirahaston pääoma

2222 Sysmän ala-asteiden stipendi-

231 Muut rahastot

2225 Lahjoitusvarat/Laine

2226 Lahjoitusvarat/Sormunen

2227 Lahjoitusvarat/Lievonen

2228 Lahjoitusvarat/Sihvola

2229 Lahjoitusvarata/Roos

2230 Ester-kodin TV/avustus Sp -19

2231 Päivätoim.vanh.musiikkitap./Sp

2232 Omaishoidon vanhem. vertaisryh

2233 Lahjoitus YK:n-Matriisi

247 Muiden toimeksiantojen pääomat

235 Muiden toimeksiantojen pääomat

235 Huollettavien varojen pääomat

2240 Itsenäistymisvarojen pääomat

236 Muut toimeksiantojen pääomat

2260 sysmä (S) vaihtotili pääomat

27 VIERAS PÄÄOMA

250 Pitkäaikainen vieras pääoma

242 Lainat rahoitus- ja vakuutus-

242 Lainat/p kotim.talletuspan-

2310 (Pa.)Nordea

2311 (Pa.)Säästöpankit

2312 (Pa.)Osuuspankit

2319 (Pa.)Vesihuoltol.lainat kotim.

244 Lainat/p Kuntarahoitukselta

2324 (Pa.)Kuntarahoitus Oyj

245 Lainat/p muilta kotim. rahoi-

2325 (Pa.)OIP-Okko-Investointipankki

2326 (Pa.)Sampo pankki

2327 (Pa.)Vakuutusyhtiöt

2329 (Pa.)Vesihuoltol.lainat muilta

243 Lainat julkisyhteisöiltä

250 Lainat/p julkisyhteisöiltä

2345 (Pa.)Valtio

248 Vhl:n korottomat velat kunnalt

254 Vhl:n korottomat velat kunnalt

2430 Vhl:n korottomat velat kunnalt

249 Liittymismaksut ja muut velat

255 Liittymismaksut ja muut velat

2450 Lämpölaitoksen liittymismaksut

2451 Vesilaitoksen liittymismaksut

2452 Viemärilait. liittymismaksut

2455 (Sis.) liittymismaksut

2460 Muut pitkäaik.velat

260 Lyhytaikainen vieras pääoma

261 Joukkovelkakirjalainat

261 Joukkovelkakirjalainat

2501 Joukkovelkakirjalainat, Kuntar

2524 (Lyh.)Joukkovelka, Kuntatod.

262 Lainat rahoitus- ja vakuutus-

265 Lainat/l rahoitus- ja vakuutus

2510 (Lyh.)kotim.talletuspankeille

2511 (Lyh.)vesihuoltol.kotim.talle-

2525 (Lyh.)muille kotim.rahoitus-

2526 (Lyh.)vesihuoltol.muille kotim

265 Lainat julkisyhteisöt

266 Lainat/l julkisyhteisöt

2516 Pitkäaik.lain.seur.v.lyhennyks

2521 Pitkäaik.lain.seur.v.lyhennyks

2540 (Lyh.)valtion lainoihin

270 Saadut ennakot

270 Saadut ennakot

2621 Saadut ennakot muilta

272 Ostovelat

272 Ostovelat

2660 Ostoreskontratili

2661 Ostovelat, oma vesihuoltolaito

2665 Muut ostovelat

2669 Oman Vesihuoltolaitoksen velat

275 Liittymismaksut ja muut velat

275 Liittymismaksut ja muut velat

2700 Arvonlisäverovelka

2701 Ennakkolaskujen alv-velka

2710 Palkkavelka

2711 Ennakonpidätysvelka
2712 Ennakonpid. ja Sosiaaliturvama
2720 KUEL-maksut
2721 VEL-maksut
2722 Muut työeläkemaksut
2723 Palkansaajan eläkevakuutus-
2724 Taloudellinen tuki
2725 Varhe- ja eläkemenoper.kuel
2730 Työttömyysvakuutusmaksut
2731 Palkansaajan työttömyysvakuu-
2735 Tapaturmavakuutusmaksut
2740 Jäsenmaksut
2741 Puolueverot
2800 Sosiaalitoimen välitystili
2801 Lastensuojelun välitystili
2810 Takuuvuokrat
2811 Muut takuut
2820 Tulojen selvittelytili
2830 Ulosottojen selvittelytili
2831 Talouststo selvittelytili
2832 Yo-kirjoitusmaksut/selvittely
2833 Kirjaston maksujen selvittely
2834 Sosiaalitoimen selvittelytili
2835 Hammashuollon maksujen selvit-
2836 Jättemaksuvelat
2880 Muut lyhytaik.velat
2890 Ostomaksujen selvittely
2891 Myyntireskontran tiliöimättö-

277 Siirtovelat

- 277 Siirtyvät korot
  - 2941 Siirtyvät korot kunnille ja ky
  - 2943 Siirtyvät korot muille
  - 2944 Siirtyvät korot/vesihuoltolait
- 279 Muut siirtovelat
  - 2960 Muut siirtov.kunnille ja ky:
  - 2962 Muut siirtovelat valtiolle
  - 2981 Lomapalkkajaksotus
  - 2982 Lomapalkkajaksotus/vesihuoltol
  - 2985 Valtionosuuksien palautukset
  - 2990 Muut siirtovelat
- 288 Siirtovelat
  - 2988 Pysyvien vast.myyntin aputili

3 T U L O S L A S K E L M A

30 TOIMINTATUOTOT

300 Myyntituotot

300 Myyntituotot valtiolta

300 Myyntituotot valtiolta

3000 Lomituspalvelukorvaukset/Mela

3001 Tapaturmaviraston korvaukset

3002 Paluumuuttajien toimeentulo-

3004 Lääkäreiden koulutuskorvaus

3005 Muut valtion korvaukset

3020 Myyntituotot valtiolta

310 Myyntituotot kunnilta

310 Myyntituotot kunnilta

3030 Kotikuntakorvaukset kunnilta

3031 Muut yhteistoimintaos./kunta

- 3032 Oppisopimuskoul.korv./kunta
- 3040 Myyntituotot kunnilta
- 320 Myyntituotot kuntayhtymiltä
  - 320 Myyntituotot kuntayhtymiltä
    - 3060 Kotikuntakorvaukset kuntayhty-
    - 3061 Muut yhteistoimintaos./ky
    - 3062 Oppisopimuskoul.korvaukset/ky
    - 3070 Myyntituotot kuntayhtymiltä
- 330 Myyntituotot muilta
  - 330 Myyntituotot muilta
    - 3200 Myyntituotot muilta
    - 3220 Työterveyshuollon asiakas-
    - 3290 (Sis.)Myyntituotot
    - 3298 (Vyör.erä)Vyörytetyt tulot
    - 3299 Aktivoidut myyntituotot
- 340 Maksutuotot
  - 340 Maksutuotot
    - 340 Maksutuotot
      - 3400 Maksutuotot
      - 3401 Työnohjauskorvaukset
      - 3405 Ateriamaksut asiakkailta
      - 3406 Kulj.maksut asiakkailta
      - 3410 Avohoidon lääkäripalvelujen
      - 3411 Terveystenhuollon asiakasmaksut
      - 3420 Sosiaalipalvelujen asiakas-
      - 3421 Kotihoidon päivätoiminta
      - 3422 Tukipalvelujen ateriamaksut
      - 3423 Tukipalvelujen kuljetusmaksut
      - 3424 Tukipalvelujen turvajärjestely
      - 3425 Muut tukipalvelumaksut
      - 3450 Rakennusvalvonta- ja tarkastus
      - 3490 (Sis.)Maksutuotot

360 Tuet ja avustukset

360 Tuet ja avustukset

360 Tuet ja avustukset

3600 Työllistämistuki

3609 Matalapalkkatuet/valtion tuet

3610 Muut valtion tuet ja avustukset

3620 EU-tuki

3630 Kelan työterveydenhuolto-

3650 Muut tuet ja avustukset

3651 (Sis.) rahoitukset

3699 Aktivoidut tuet ja avustukset

370 Muut toimintatuotot

370 Vuokratuotot

370 Vuokratuotot

3700 Maa- ja vesialueiden vuokra-

3710 Asuntojen vuokratuotot

3720 Muiden rakennusten vuokratuo-

3721 (Sis.)Rakenn.ja huon.vuokratuo

3730 Koneiden ja kaluston vuokra-

3740 Muut vuokratuotot

3741 (Sis.)Muut vuokratuotot

3750 (Vyör.erä)Vuokrat rakennuk-

380 Muut toimintatuotot

380 Muut tuotot

3780 Käyttöomaisuuden myyntivoitot

3790 Muut tuotot

3791 Täydentävän ttt:n takaisinper.

3792 Ehkäisevän ttt:n takaisinperin

3799 Luontaisedun raha-arvo(lasken-

35 VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN

380 Valmistus omaan käyttöön

390 Valmistus omaan käyttöön

390 Valmistus omaan käyttöön

3900 Valmistus omaan käyttöön

40 TOIMINTAKULUT

400 Henkilöstökulut

400 Palkat ja palkkiot

400 Palkat ja palkkiot

4000 Virka- ja työsuhteisten palkat

4001 Sijaisten palkat

4002 Tuntipalkat

4003 Erilliskorvaukset

4005 Kokouspalkkiot

4006 Työllistettyjen palkat

4060 Jaksotetut palkat

4065 Aktivoidut palkat

401 Luontoisedut

4098 Aterian luontaisedun raha-arvo

4099 Luontaisedun raha-arvon vastatili

410 Henkilösivukulut

410 Eläkekulut

4110 KUEL-maksut

4111 KUEL-eläkemenoperusteinen

4112 VEL-maksut

4113 Varhe-maksut

4117 Muut työeläkemaksut

4118 Jaksotetut eläkekulut

4119 Aktivoidut eläkekulut

411 Muut henkilösivukulut

4120 Sosiaaliturvamaksut

4130 Työttömyysvakuutusmaksut

4140 Tapaturmavakuutusmaksut

- 4160 Jaksotetut sosiaalivakuutus-
- 4165 Aktivoidut sosiaalivakuutus-
- 420 Henkilöstökorvaukset ja muut
  - 420 Henkilöstökorvaukset ja muut
    - 4200 Sairausvakuutus-/vanh.raha-
    - 4210 Tapaturmakorvaukset
    - 4230 Muut henkilöstömenojen
- 500 Palvelujen ostot
  - 500 Asiakaspalvelujen ostot
    - 500 Asiakaspalvelujen ostot
      - 5000 Valtio/asiakaspalvelujen ostot
      - 5010 Kunnat/asiakaspalvelujen ostot
      - 5020 Kuntayhtymät/asiakaspalvelujen
      - 5025 Palvelutuot. ateriaostot
      - 5026 Palvelutuot. kuljetusmaksut
      - 5030 Muut/asiakaspalvelujen ostot
  - 510 Muiden palvelujen ostot
    - 510 Muiden palvelujen ostot
      - 5100 Toimisto- ja asiantuntijapalve
      - 5101 (Sis.)Toimisto- ja asiant.palv
      - 5102 Painatukset,ilmoit.,markkinoin
      - 5103 ICT.palvelut
      - 5104 Posti- ja kuriiripalvelut
      - 5106 Vakuutukset
      - 5107 Puhtaanapito/pesulapalvelut
      - 5108 (Sis.)Puhtaanapito/pesulapalv.
      - 5109 (Sis.)Jätevesi
      - 5110 Haja-asutusalueen jätekeräys
      - 5120 Rakenn. ja alueiden k-pito ja
      - 5121 (Sis.)Rakenn.ja al.k-pito/kiin
      - 5130 Koneiden ja laitteiden k-pito

5131 (Sis.)Koneiden ja laitteiden
5140 Ravinto/majoituspalvelut
5141 (Sis.)Ravinto/majoituspalvelut
5150 Kuljetus/matkustuspalvelut
5151 (Sis.)Kuljetus/matkustuspalv.
5152 Henkilöstön matkustuspalvelut
5154 Sairaankuljetuspalvelut
5155 Koulukuljetukset
5156 Muut oppilaskuljetukset
5160 Sosiaali- ja terveysterveystoimet
5162 Henkilöstön työterveyshuolto
5163 (Sis.)Henkilöstön työterveys-
5164 Sosiaalihuollon kulukorvaukset
5165 Työterveyshuollon palautukset
5170 Koulutus- ja kulttuuripalvelut
5172 Henkilöstön koulutus
5173 (Sis.)Henkilöstön koulutus
5174 Henkilöstö lahjat
5190 Osuus verotuskustannuksiin
5200 Jäsenmaksut kuntien keskus-
5201 Osuus maakunnan liitoille
5202 Osuus työmarkkinailaitokselle
5203 Osuus palo- ja pelastustoimesta
5220 Muut yhteistoimintaosuudet
5250 Muut palvelut
5251 (Sis.)Muut palvelut
5290 Aktivoidut palvelut
5299 (Vyör.)Tukipalvelut, talous, hen

530 Aineet, tarvikkeet ja tavarat

530 Ostot tilikauden aikana

530 Ostot tilikauden aikana

5300 Toimisto- ja koulutarvikkeet

5301 (Sis.)Toimisto- ja koulutarvik

5310 Kirjallisuus

- 5311 Koulujen oppikirjat
- 5314 Lehdet ja elokuvat
- 5315 Kirjaston kirjaostot
- 5316 (Sis.)Kirjallisuus
- 5320 Elintarvikkeet
- 5325 Vaatteisto
- 5326 (Sis.)Vaatteisto
- 5330 Lääkkeet ja hoitotarvikkeet
- 5331 Laboratorio maksut
- 5335 Puhdistusaineet ja -tarvikkeet
- 5340 Poltto- ja voiteluaineet
- 5350 Lämmitys
- 5351 (Sis.)Lämmitys
- 5352 Sähkö
- 5354 Vesi
- 5355 (Sis.)Vesi
- 5360 Kalusto
- 5361 (Sis.)Kalusto
- 5370 Rakennusmateriaali
- 5400 Muu materiaali
- 5401 (Sis.)Muu materiaali
- 5500 Aktivoidut aineet, tarvikkeet
- 560 Varastojen lisäys(-) tai
  - 560 Varastojen lisäys/vähennys
    - 5600 Varaston muutos
- 600 Avustukset
  - 600 Avustukset kotitalouksille
    - 600 Avustukset kotitalouksille
      - 6000 Avustukset kotitalouksille
      - 6001 Täydentävä toimeentulotuki
      - 6002 Ehkäisevä toimeentulotuki
      - 6010 Toimintaraha/työosuusraha

6011 Kunt.työtoim.matkakorv./ttt

6012 Kunt.työtoim.matkakorv./tmt

605 Avustukset yhteisöille

605 Avustukset yhteisöille

6050 Avustukset yhteisöille

6051 Työmarkkinatuen kuntaosuus

610 Muut toimintakulut

610 Vuokrat

610 Vuokrat

6100 Maa- ja vesialueiden vuokra-

6110 Rakennusten ja huoneistojen

6111 (Sis.)Rakennusten ja huoneis-

6120 Koneiden ja kaluston vuokrat

6121 (Sis.)Koneiden ja kal.vuokrat

6150 Muut vuokrakulut

6190 Aktivoidut vuokrakulut

6199 (Vyör.erä)Vuokrakulut raken-

620 Muut toimintakulut

620 Verokulut

6200 Arvonlisävero

6210 Muut välilliset verot

6211 Metsänhoitomaksu

6220 Muut välittömät verot

630 Muut kulut

6300 Edustus- ja kokouskulut

6301 (Sis.)Kokous- yms.kulut

6302 Kunnanjohtajan käyttövarat

6310 Jäsenmaksut

6400 Käyttöomaisuuden myyntitappiot

6410 Luottotappiot/saatavien pois-
6500 Muut kulut
6501 (Sis.)Muut kulut
6590 Aktivoidut muut kulut

70 VEROTULOT

700 Verotulot

700 Verotulot

700 Verotulot

7000 Kunnan tulovero
7010 Kiinteistövero
7020 Osuus yhteisöveron tuotosta
7040 Muut verot

71 VALTIONOSUUDET

710 Valtionosuudet

710 Valtionosuudet

710 Valtionosuudet

7100 Yleinen valtionosuus
7110 Sosiaali- ja terveystoimen
7120 Opetus- ja kulttuuritoimen
7140 Harkinnanvarainen rahoitus-
7180 Muut valtionosuudet
7200 Peruspalvelujen valtionosuus
7205 Verokomp. ja veronlykk.korv.
7210 Verotul.perustuva vo.tasaus
7220 Järjestelmämuutoksen tasaus
7230 Opetus/kultt.toimen muut vo:t

80 RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT

800 Rahoitustuotot

800 Korkotuotot

800 Korkotuotot

8000 Korkotuotot antolainoista
8020 Korkotuotot talletuksista ja
8030 Maksuliikennetil.korkotuotot

810 Muut rahoitustuotot

810 Muut rahoitustuotot

8110 Verotilityskorkotuotot ja
8120 Osinkotuotot ja osuuspääomien
8140 Viivästyskorkotuotot
8160 Arvopapereiden myyntivoitot
8190 Muut rahoitustuotot
8191 (Sis.)Muut rahoitustuotot

810 Rahoituskulut

820 Korkokulut

820 Korkokulut

8200 Korkokulut pitkäaik.lainoista
8250 Korkokulut lyhytaik.lainoista

830 Muut rahoituskulut

830 Muut rahoituskulut

8310 Verotilityskorkokulut ja
8330 Viivästyskorkokulut
8350 Rah.arvopap.ja lainasaam.yms.
8351 Pysyvien vastaavien sijoit.
8360 Takaus- ja luottoprovisiot
8361 Pankkipalvelumaksut
8362 Arvopapereiden myyntitappiot
8380 (Sis.)Korvaus peruspääomasta
8390 Muut rahoituskulut

90 POISTOT JA ARVONALENTUMISET

900 Poistot ja arvonalentumiset

900 Suunnitelman mukaiset poistot

- 900 Suunnitelman mukaiset poistot
  - 9000 Poistot aineettomista oikeuk-
  - 9010 Poistot muista pitkävaikuttei-
  - 9020 Poistot rakennuksista
  - 9030 Poistot kiinteistä rakenteista
  - 9040 Poistot koneista ja kalustosta
  - 9050 Poistot muista aineellisista

910 Kertaluonteiset poistot

- 905 Kertaluonteiset poistot
  - 9100 Käyttöomaisuuden myyntivoitot
  - 9105 Käyttöomaisuuden myyntitappiot
  - 9107 Muut lisäpoistot
- 907 Arvonalentumiset
  - 9110 Pysyvien vastaavien arvonalen-

91 SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

910 Satunnaiset tuotot ja kulut

920 Satunnaiset tuotot

- 910 Satunnaiset tuotot
  - 9200 Muut satunnaiset tuotot
  - 9201 Vahingonkorvaukset
  - 9210 (Sat.)Käyttöom.myyntivoitot

930 Satunnaiset kulut

- 920 Satunnaiset kulut
  - 9250 Muut satunnaiset kulut
  - 9260 (Sat.)Käyttöom.myyntitappiot

95 POISTOERON LISÄYS(-)/VÄHEN-

950 Poistoeron lisäys(-) tai

- 950 Poistoeron lisäys(-)/vähennys
  - 950 Poistoeron lisäys(-)/vähennys(+)
  - 9510 Poistoeron lisäys (-)
  - 9520 Poistoeron vähennys (+)

96 VARAUSTEN LISÄYS(-)/VÄHEN-

960 Varausten lisäys(-)/vähennys(+)

960 Varausten lisäys(-)/vähennys(+)

960 Varausten lisäys(-)/väh.(+)

9600 Varausten lisäys (-)

9650 Varausten vähennys (+)

97 RAHASTOJEN LISÄYS(-)/VÄHEN-

970 Rahastojen lisäys(-)/vähennys(+)

970 Rahastojen lisäys(-)/vähennys(+)

970 Rahastojen lisäys(-)/väh.(+)

9700 Käyttörahaston muutokset

9701 Verontasausrahaston muutokset